

Цена 25 коп. Перепл. 25 коп.

Н. С. ПОПОВА

УЧЕБНИК АРИФМЕТИКИ

НА СААМСКОМ (ЛОПАРСКОМ) ЯЗЫКЕ

ПЕРВЫЙ ГОД ОБУЧЕНИЯ

ПЕРЕВОД Э. Е. ЧЕРНЯКОВА

К книге имеется русский перевод для учителя,
изданный отдельной брошюрой

N. S. POPOVA

OLGHYS SKOLA VARAS
ARIFMETIKA

OPNUVEM KNIGA

VƏSMU PIEL

УСФЕДОИЗ
MOSKVA - LENINGRAT

1984

N. S. POPOVA

OLGHËS SKOLA VARAS

A R I F M E T I K A

OPNUVƏM KNIGA

VƏSMUS PİEĻ
VƏSMUS EGK OPNUVMUS

Vəgə saam kile

S. CERNAKOV

U C P E D G I Z

M O S K V A

1 9 3 4

L E N I N G R A T

УЧЕБНИК АРИФМЕТИКИ

ДЛЯ НАЧАЛЬНОЙ ШКОЛЫ

ЧАСТЬ ПЕРВАЯ
ПЕРВЫЙ ГОД ОБУЧЕНИЯ

Утверждено
коллекцией НКП РСФСР

НА СААМСКИЙ ЯЗЫК ПЕРЕВЕЛ
З. Е. ЧЕРНЯКОВ

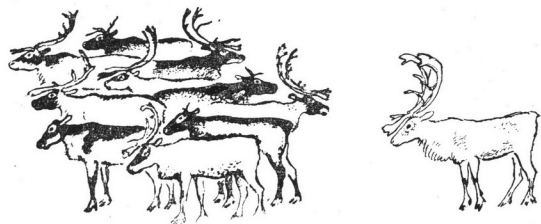
Перевод утверждён
Научно-исследовательской Ассоциацией
Института Народов Севера ЦИИ СССР

saami.su

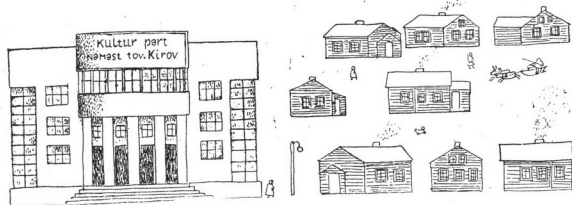
ГОСУДАРСТВЕННОЕ
УЧЕБНО-ПЕДАГОГИЧЕСКОЕ ИЗДАТЕЛЬСТВО
МОСКВА 1934 ЛЕНИНГРАД

VÆSMUS LOGK.

Jenə. Eht.

1. Jenə. Eht.

2. Sur part. Jenə uc partat.

3. Log jorpolət.
Log rik sagket.
Log cifra.

1

Kuht.

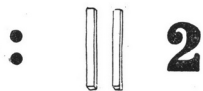
1. Mänvert lev nuerje?

2. Mänvert lev pa|dsitə?

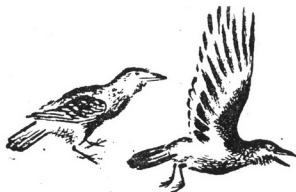
3. Vozeht menə kukis pərtmur. Vozeht menə anhes pərtmur. Mänvert lev pukves pərtmura? Ciert kuht pərtmur.

4. Log jorpolət.
Log rik sagket.
Log cifra.

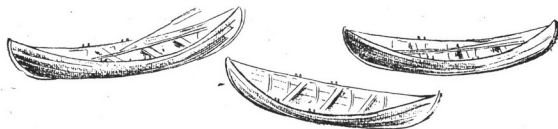
$$\boxed{1} + \boxed{1} = \square$$

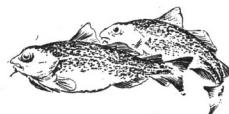
$$\boxed{2} - \boxed{1} = \square$$

5. Lazeht di kiepnə pierma cifrət.

Kolm.

1. Mänvert lev vənsitə?

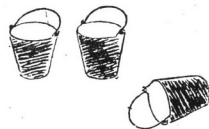

2. Mänvert lev kule vuelkes piet? Mänvert lij kule eine piet? Mänvert lev pukves kule?

3. Log jorpolət.
Log rik sagket.
Log cifra.

$$\boxed{2} + \boxed{1} = \square$$

$$\boxed{3} - \boxed{1} = \square$$

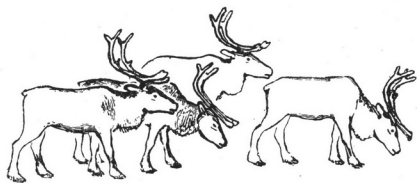
$$\boxed{1} + \boxed{2} = \square$$

$$\boxed{3} - \boxed{2} = \square$$

4. Lazeht di kiepnə pierma cifrət.

Neļ.

1. Mānvert lev puāzā?

2. Mānvert lev evt juļke?
Mānvert lev maņ juļke?
Mānvert lev pukves juļke?

3. Log jorpolāt?
Log rik sagket.
Log cifra.

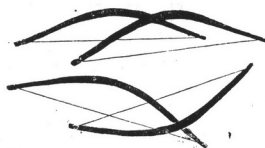

$$\boxed{3} + \boxed{1} = \boxed{}$$

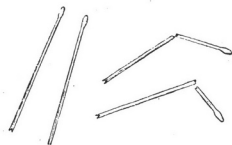

$$\boxed{4} - \boxed{1} = \boxed{}$$

4. Lazeht di kiepnā pierma cifrāt.

$$\boxed{2} + \boxed{2} = \boxed{}$$

$$\boxed{4} - \boxed{2} = \boxed{}$$

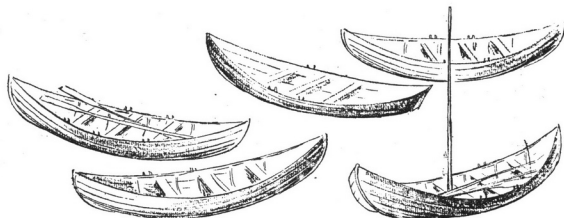
$$\boxed{1} + \boxed{3} = \boxed{}$$

$$\boxed{4} - \boxed{3} = \boxed{}$$

5. Lazeht di kiepnā pierma cifrāt.

Vādt.

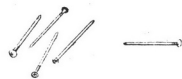

1. Mānvert lev vānsite?

2. Log jorpolāt.
Log rik sagket.
Log cifra.

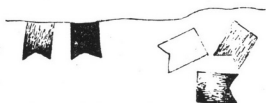
3. Kuht polā lev pajin, kuht polā lev vuļn, eht polāne
lij kesk pajkest. Mānvert lev pukves polnētā?

$4 + 1 = \square$

$3 + 2 = \square$

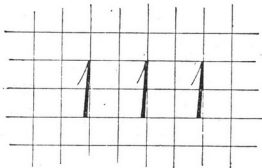

$2 + 3 = \square$

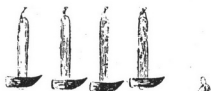

$1 + 4 = \square$

4. Lazeht di kiepnə pierma cifrət.

5. Kirjiht cifrət.

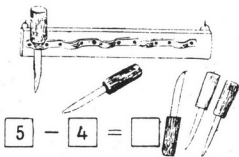
$5 - 1 = \square$

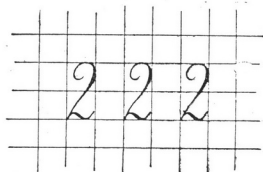
$5 - 2 = \square$

$5 - 3 = \square$

$5 - 4 = \square$

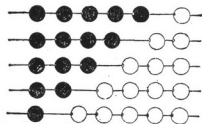
Log loge raja.

1. Mənvərt lev nahpe?

2. Mənvərt lev judte?

3. Mənvərt lev logkem jorpolnətə jugkə stragəst? Vozeht menə vədt i eht, neĭ i kuht, kolm i kolm, kuht i neĭ, eht i vədt.

4. Log jorpolət. Log cifra.

5. Pier menə mogka cifra kalendarəst. Ciert jorpolət i nənət cifra luz.

6. Mənvərt lev lastə?

7. Mənvərt lev packe?

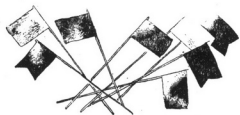

8. Vozeht menə kuht i eht; vədt i kuht; neĭ i kolm.

Mənvərt lev kvadratə jugkə figurəst?

9. Log jorpolət. Log cifra. Ciert jorpolət i nənət cifra luz.

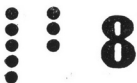
10. Mənvərt lev təsnətə?

11. Mənvərt lev flagnətə?

12. Log kubkəne. Vozəht mənə kəhc; kieem i eht; kudt i kuht; vədt i kolm; neļ i neļ.

13. Log jorpolət. Log cifra. Ciert jorpolət i nəmet cifra luz.

14. Mənvərt lev ləstə?

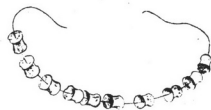
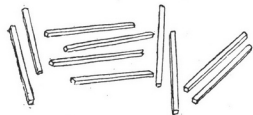

15. Mənvərt lev təkə?

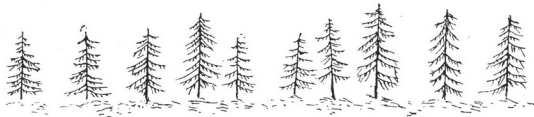
16. Log jorpolət juġke ramkəst. Vozəht mənə kəhc i eht; kieem i kuht; kudt i kolm; vədt i neļ.

17. Log jorpolət. Log cifra. Ciert jorpolət i nəmet cifra luz.

18. Log mənə jənə lev mur-nətə?

19. Lavt tənvert kuļ tavtə.

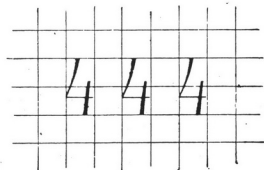
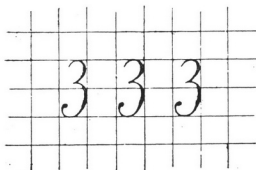
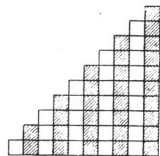
20. Ciert tənvert kuznətə.

21. Log jorpolət. Log cifra. Ciert jorpolət i nəmet cifra luz.

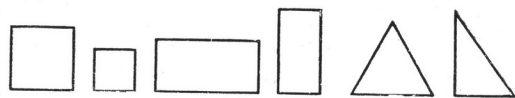
22. Pej stualbət kvadratən, koht lij ciertma ciertəst.

Mənvərt lij kvadratə juġke stualbəst? Ciert moġka stualbət. Pain pəjeļ evt stualba.

23. Kirjiht cifrət.

KVADRAT. VUIKUGLENK. KOLMUGLENK.

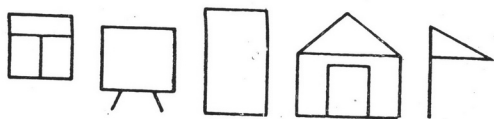

Kvadrat.

Vuikuglenk.

Kolmuglenk.

1. Vozeht menə kvadrat, vuikuglenk, kolmuglenk. Ciert menə mogka kvadratət, vuikuglenkət, kolmuglenkət.

2. Ciert menə kevken, ləvd, uks, ajta, flag. Vozeht menə kvadratət, vuikuglenkət, kolmuglenkət.

3. Vozeht menə kvadrat, vuikuglenk, kolmuglenk. Pej mogka figura rik sagken.

4. Pej rik sagken jenə jugkenalsəm kvadratət, vuikuglenkət, kolmuglenkət.

5. Ciert menə kierzə mijt jenə jugkenalsəm kvadratət, vuikuglenkət, kolmuglenkət.

JORUP. PIEĻ JORUP.

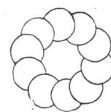

Eas vozehemus lev
pər jorup ləšə.

Teŋk lij pər
jorup ləšə.

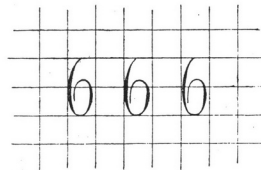
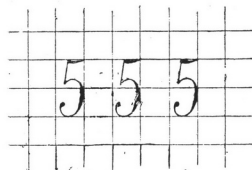
1. Višeht ciertmə el. Juřt, mən vjal vuaj cielked pər jorupsə?

2. Ciert pər stokan i pier menə jenə jorup. Pej sinin mogka figurət.

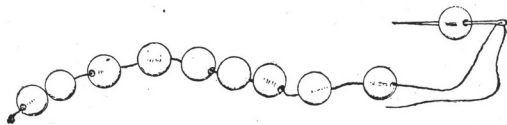

3. Pier jugkenalsəm poajŋma pəŋgin kuht jorup evtŋal-səmet. Pier sinət rast. Ńamet kudtnalsəm pielen omp jorup.

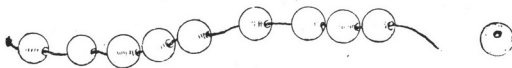
4. Kirjiht cifrət.

Lazehamus di kiepnamus evtā.

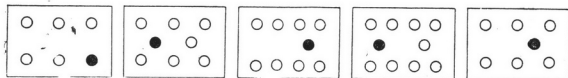
1. Lazeht sanegum:

$$1 + 1 + 1 + 1 + 1 + 1 + 1 + 1 + 1 + 1 + 1$$

2. Kiepant sanegum:

$$10 - 1 - 1 - 1 - 1 - 1 - 1 - 1 - 1 - 1 - 1$$

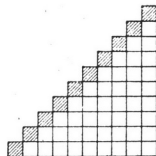

3. Mānvert lij jugke rāmkest vīlkis polnetā? Di mānvert lij euahpās polnetā? Mānvert lij pukves polnetā?

4. Jugke rāmkest kiepant evte euahpes polaj. Mānvert kudtāj vīlkis polnetā jugke rāmkest?

5. Lazeht di kiepant sanegum:

1+1	7+1	7-1
2+1	8+1	6-1
3+1	9+1	5-1
4+1	10-1	4-1
5+1	9-1	3-1
6+1	8-1	2-1

6. Eltā aļņ ļaj 8 knigatā. Pejes vjāl evt kniga. Mānvert lij aļņ knigatā eltā aļņ?

7. Ēugkāst lejin 10 karandasā. Evt karandas voļtās. Mānvert kudtāj eugka karandasā?

8.	1+1	2+1	3+1	4+1	5+1
	2-1	3-1	4-1	5-1	6-1

Lazehamus di kiepnamus kudtā.

1. Lazeht di kiepant sanegum:

$$2 + 2 + 2 + 2 + 2$$

$$10 - 2 - 2 - 2 - 2 - 2$$

2. Lazeht di kiepant sanegum:

$$4 + 1 + 1$$

$$6 + 1 + 1$$

$$8 + 1 + 1$$

$$4 + 2$$

$$6 + 2$$

$$8 + 2$$

$$6 - 1 - 1$$

$$8 - 1 - 1$$

$$10 - 1 - 1$$

$$6 - 2$$

$$8 - 2$$

$$10 - 2$$

3. Pejes tuel el 6 eiļes judtā di 2 cuges. Mānvert judtā pukves pejes tuel.eļ?

4. Logke mānast 2 mānā keptās. Mānvert kudtāj ņuck mānā?

$$5 - 1 + 2$$

$$5 - 1 - 2$$

$$5 + 1 - 2$$

$$3 + 1 + 2$$

$$4 + 2 - 1$$

$$2 + 2 + 2$$

$$6 - 2 - 2$$

$$2 + 2 + 1$$

$$6 - 2 + 1$$

6. Pej kvadratān stuaļbāt. stuaļbāt.

7. Lazeht di kiepant sanegum.

$$2 + 2$$

$$10 - 2$$

$$4 + 2 + 2$$

$$4 + 2$$

$$8 - 2$$

$$8 - 2 - 2$$

$$6 + 2$$

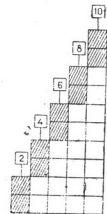
$$6 - 2$$

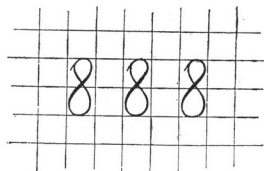
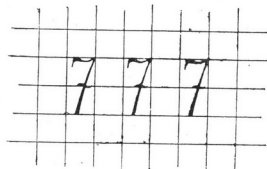
$$6 + 2 + 2$$

$$8 + 2$$

$$4 - 2$$

$$10 - 2 - 2$$

8. Kirjiht cīfrāt.

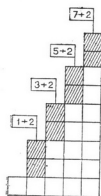

9. Lazēht di kiepānt sanegūim.

$$1+2+2+2+2 \quad 9-2-2-2-2$$

10.

$5+1+1$	$1+2+2$	$8-1-2$
$5+2$	$3+2+2$	$7+2-1$
$7-1-1$	$7-2-2$	$5+2+1$
$7-2$	$5-2-2$	$6+1-2$

11. Pej kvadrātān stuaļbāt. Ciert teit stuaļbāt
Lazēht di kiepānt sanegūim:

$1+2$	$5+2$	$9-2$	$5-2$
$3+2$	$7+2$	$7-2$	$3-2$

12.

$7+1-2$	$7-2-1$	$7-1+2$
$8-1-2$	$8+1-2$	$6+2-1$
$5+2-1$	$3+1+2$	$8-2+1$
$4+1+2$	$8-2-1$	$6-1+2$

13.

$5-1+2$	$7-1-2$	$2+1+2$	$5+1+2$
$8-2-2$	$1+1+2$	$7-2+1$	$6-1-2$
$4+2+1$	$6-2+1$	$6-2-1$	$4+1-2$
$5+1-2$	$3+2+2$	$4+2-1$	$8-2-2$

Lazēhāmus di kiepānāmus kolmā.

1. Lazēht di kiepānt sanegūim:

$$3+1+2$$

$$3+3$$

$$6-1-2$$

$$6-3$$

$$6+1+1+1$$

$$6+1+2$$

$$6+2+1$$

$$6+3$$

$$9-1-1-1$$

$$9-1-2$$

$$9-2-1$$

$$9-3$$

2. Lazēht di kiepānt sanegūim:

$$1+1+2$$

$$1+3$$

$$4-1-2$$

$$4-3$$

$$4+2+1$$

$$4+3$$

$$7-1-2$$

$$7-3$$

$$7+1+2$$

$$7+3$$

$$10-2-1$$

$$10-3$$

3.

$$2+1+2$$

$$2+3$$

$$5-1-2$$

$$5-3$$

$$5+1+1+1$$

$$5+1+2$$

$$5+2+1$$

$$5+3$$

$$8-1-1-1$$

$$8-1-2$$

$$8-2-1$$

$$8-3$$

4.

$$7+3-2$$

$$3+3+2$$

$$7+2-3$$

$$6-3+2$$

$$6+3-2$$

$$7-3+2$$

$$7-2+3$$

$$8+2-3$$

$$8-2-3$$

$$8+1-3$$

$$8-3-1$$

$$7-1-3$$

$$8-3+2$$

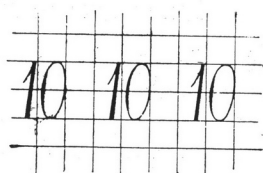
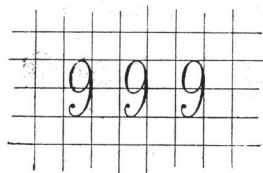
$$7-2+3$$

$$6+2-3$$

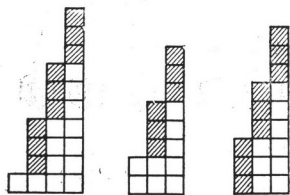
$$3+2+3$$

5. Postās 4 euahpās leip di 3 vilkis leip. Mānvert pūkves postas leipā?

6. Mait ostēt ļāj 8 stoknētā maitā. Jugkis 3 stokan maitā. Mānvert kudtāj maitā mait ostjā?

7. Kirjiht cifrät.

8. $1+3$ $10-3$

$4+3$ $7-3$

$7+3$ $4-3$

9. $2+3$ $3+3$

$5+3$ $6+3$

$8-3$ $9-3$

$5-3$ $6-3$

10. $9-1-3$ $8-2+3$ $7+3-1$ $4+2+3$

$5+2+3$ $9-2+3$ $8-1+3$ $9-3-3$

$7-1+3$ $10-1-3$ $9-3-2$ $5+3+2$

11. $10-2-3$ $4+1+3$ $9+1-3$ $8-3-2$

$8+2-1$ $10-3+2$ $7+1+2$ $6+2-3$

$9+1-2$ $6+1+2$ $10-2-2$ $7+3-2$

12. $5+1+3$ $4+3+2$ $5+3+1$ $8-1-3$

$7+2+1$ $8-1+2$ $9-2-1$ $7-3+2$

$4+3-2$ $2+3+3$ $5+3-2$ $2+2+3$

KICMUS MI EVTĀĻ LOGKJUVĀ.

1. $5+2$ $9-2$ $4+3$ $6+3$ $10-2$

$10-3$ $7-1$ $9+1$ $10-1$ $5+3$

$6+1$ $6+2$ $8-2$ $5+1$ $7-3$

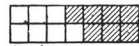
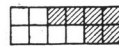
2. $7+3$ $6-3$ $8+1$ $9-1$ $8-3$

$8-1$ $8+2$ $9-3$ $6-2$ $7+1$

$4+2$ $7-2$ $7+2$ $3+3$ $6-1$

3. Ciert menā kvadrat, vuikuglenk, kolmuglenk.

Lazehāmus di kiepnāmus nele.

$1+4$ $4+1$

$5-4$ $5-1$

$2+4$ $4+2$

$6-4$ $6-2$

$3+4$ $4+3$

$7-4$ $7-3$

1. Ciert mogka eueksāt kvadratān. Log eānma cifrāt:

2. $4+2+2$ $5+2+2$ $6+2+2$

$4+4$ $5+4$ $6+4$

$8-2-2$ $9-2-2$ $10-2-2$

$8-4$ $9-4$ $10-4$

3. $4+1+4$ $8-2-4$ $3+2+2$ $1+4+3$

$4+4+2$ $8-4+2$ $3+4+3$ $6-4+3$

$6+1-4$ $6-3+4$ $7-2-2$ $3+4-2$

$10-2-4$ $8-1-4$ $7-4+3$ $9-4+3$

4. $7+2-4$ $6+3-4$ $9-3-4$ $3+2-4$

$3+3+4$ $8-2+4$ $2+4+3$ $7-2-4$

$8+2-4$ $7+3-4$ $7-3+4$ $2+4+2$

$2+4+4$ $8-4+3$ $6+4-3$ $9-3+4$

5. Evt olkāst koskāv 5 kuļ, a numpān olkāst koskāv 4 kuļ. Mānvert pukves kosk kule?

6. Sunest ļaj 10 flagjēnē, 4 flagja kiskjin. Mānvert flagjēnē kudtāj?

7. $4+4-3$ $7-2+4$ $7-4+1$ $5+2-4$

$7-2-3$ $6+4-2$ $6+2-4$ $3+4+2$

$10-4-2$ $8-3-4$ $8+1-4$ $10-4+1$

$8-3+4$ $6-2+4$ $7-1+4$ $9+1-4$

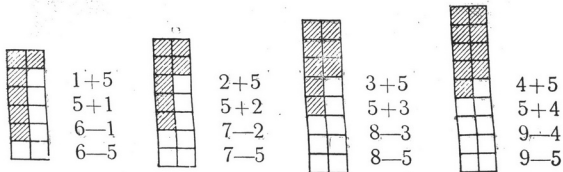
8. $7-4+2$ $10-4+3$ $5+4-3$ $4+4-2$

$10-3-4$ $6+4-1$ $10-4-3$ $6-1-4$

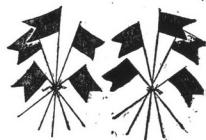
$6-1+4$ $7-1-4$ $5-2+4$ $3+3-4$

$7+1-4$ $7-4+1$ $10-4+2$ $5-1+4$

Lazehamus di kierzehamus vada.

1. Kiz ciertam el di log eanma cifrat.

2.

5+1+4	10-4-1
5+2+3	10-2-3
5+3+2	10-3-2
5+4+1	10-4-1
5+5	10-5

3.

1+5-2+5	3+5-2-5	8-5+4+3
9-5+3-5	4+5-1-5	1+4+5-3
5+5-2-5	10-5-3+5	7-4+5-2
2+5+3-5	7-5+4-5	2+4+3-5

4. Evt kiedast lev vadt ciep. Manvert lij ciehpæ kuhtæn kiedast.

5. Ehtæn listæst vjædtæ 8 flagjenæ, 5 flagjenæ koræs evt-saja. Manvert flagjenæ eja korma?

6.

8-3+5	8-1-5	6+3-5	10-5+3
7-5+3	3+5-4	5+5-4	3+5-2
9-5-2	7+3-5	4+5-2	6-4+5

7.

9-1-5	1+3+5	1+4+5	5+5-3
1+2+5	7-1-5	8-4+5	4+3-5
8-5+2	7+2-5	6+3-5	7-5+2

8. Tuej aþn lev 3 klejbankja. Skopæst lev vjal 5 klejbankja. Manvert lij pukves klejbankjenæ?

9. Ðamhes 9 pomæværcniþa. Vulkes 5 kirji. Manvert kudtæj pomæværcniþa?

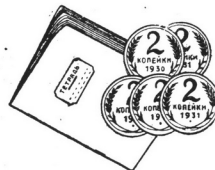
TENK.

1. Pej vijkis pomæ vuela tenkæt 1 kopejka, 2 kopejka, 3 kopejka, 5 kopejka di 10 kopejkæt. Vuľhæþne karandas kizín ciert jugke tenka ead pomæ di ñamhæ ciertma tenkat kær pomæ el di pier jugke tenka evtævta.

2. Mæn kolsæ lij karandas?

3. Mæn kolsæ lij vædtnes?

4. Mæn kolsæ lij tetratka? 5. Mæn kolsæ lij kirjihim pedþne?

6. 5 kopejka di vjal 3 kopejka, — mænvert þane pukves kopejkæt?

7. 3 kopejka di 2 kopejka di 5 kopejka, — mænvert þane pukves kopejkæt.

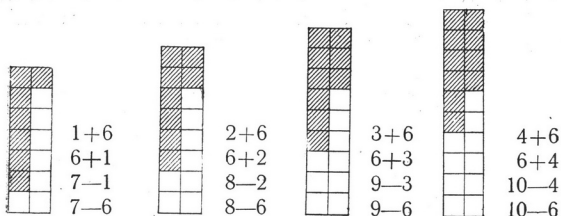
KIEMUS MI EVTÆĻ, LOGKJUOV.

1.

2+4	2+5	1+4	6+4	8-5
7-5	7-4	6-5	1+5	5+5
5+4	3+4	4+4	4+5	10-4
8-4	10-5	3+5	9-4	9-5

2. 3 kopejka di 5 kopejka di 1 kopejka, — mænvert þane pukves kopejkæt?

Lazehamus di kiepnamus kudtā, kiemā, kavcā di evcā.

1. Kiz ciertām el di log eņma cifrāt.

2.	7+1	7+2	7+3	8+1	8+2
	1+7	2+7	3+7	1+8	2+8
	8-1	9-2	10-3	9-1	10-2
	8-7	9-7	10-7	9-8	10-8

3.	9+1	10-9+6	10-7+6	10-8
	1+9	9-7+8	9-8+9	9-8
	10-1	10-8+6	10-6+5	10-9
	10-9	9-8+7	9-7+6	9-6

4. Pejes eugkne 2 aļeh karandazēt di 8 rupsis karandazēt. Mānvert sēntā karandazē eugkēst?

5. Korma lev 10 tule. Sinān lij 7 sur tule, di magmusa lev uc tueļa. Mānvert lij uc tueļnetā?

6.	6+1+3	6+2-5	7+2-4	3+5-6
	10-6+5	10-5+2	10-4-5	10-9+5
	7+3-6	6+3-4	7+1-3	1+7-5

7.	9-6+5	9-5+3	9-4+5	10-7+5
	6+4-7	8-6+5	8-7+9	2+8-9
	9-3+4	2+7-4	3+6-5	8-5+7

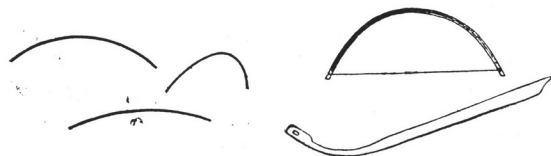
8.	8-5+6	10-7+4	10-9+7	2+7-6
	9-8+5	7-4+5	7-6+8	8-7+6
	4+6-5	9-6+4	2+6-5	1+9-5

VUIK IA MOHĶ EUHKĒ.

Vujik euhkā.

1. Ciert levtā miļt jenamp vujik euhksetā. Kovāst pārs di vozeht vujik euhkā.

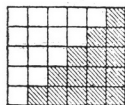
Mohķ euhkā.

2. Ciert jenamp mohķ euhksetā. Kovāst pārs di vozeht mohķ euhkā.

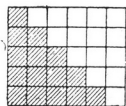
MERDĀMUS METRĀN.

1. Vaļt metra di merād saļt. Merād saļt 1 metra, 2 metra.
2. Merād nuļ kukevādenāš 3 metra.
3. Merdās 3 metra pumālein di vjal 5 metra. Mānvert pukves merdās metrātā?
4. 9 metrāst vijkislein kiskis 5 metra. Mānvert mertatā vjal kudtāj?
5. Ehtān kuskāst lij 6 metra straj, a numpen kuskāst lij 4 metra. Mānvert lij pukves straj kuhtān kuskāst evtsaje?
6. 7 metrāst lein kurās poseresnek ja fartāh. Poseresneke kurjovā 5 metra. Mānvert leine kurjovā fartken?
7. Tujpertāst lev 2 luvd. Kuke lij eht luvt 4 metra, a nump luvt lij 6 metra. Mānvert lij pukves metrātā kuhtān luvdāst?
8. 8 metrāst luvd tuejsās tueļ di skamji. Tuelin vādte 3 metra. Mānvert metrātā vāļkā skamjet?

Væsmus logæst mantə lev cifra.

$$\begin{aligned} 5+? &= 6 \\ 4+? &= 6 \\ 3+? &= 6 \\ 2+? &= 6 \\ 1+? &= 6 \end{aligned}$$

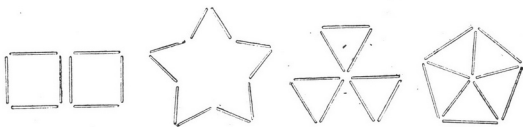
$$\begin{aligned} ?+5 &= 6 \\ ?+4 &= 6 \\ ?+3 &= 6 \\ ?+2 &= 6 \\ ?+1 &= 6 \end{aligned}$$

1. Kieəm tiht saje kirjijt menə cifra.

2. $5+?=7$ $2+?=7$ $?+2=8$ $?+6=8$
 $3+?=7$ $4+?=7$ $?+4=8$ $?+7=8$
 $1+?=7$ $6+?=7$ $?+1=8$ $?+5=8$
3. $7+?=9$ $?+1=9$ $?+3=10$ $?+2=10$
 $2+?=9$ $?+3=9$ $6+?=10$ $4+?=10$
 $6+?=9$ $?+5=9$ $?+7=10$ $?+9=10$

4. Kolmin tenkəst pej 9 kopejkata.

5. Nefin tenkest pej 10 kopejkata.

6. Pej rik sagken mogka figurət. Jenaga rik sagke vəlĳ jugke figurjenə?

$$\begin{array}{cccc} 2+2 & 2+2+2+2 & 3+3 & 4+4 \\ 2+2+2 & 2+2+2+2+2 & 3+3+3 & 5+5 \end{array}$$

KIEMUS MI EVTƏĻ LOGKJUVƏ.

1. $2+6$ $8-7$ $1+8$ $10-6$ $7-6$
 $9-7$ $3+6$ $10-7$ $1+7$ $2+7$
 $1+9$ $2+8$ $4+6$ $9-8$ $8-6$
 $10-8$ $10-9$ $9-6$ $1+6$ $3+7$

2. Ciert menə vuik euhkə, mohĳ euhkə.

3. Mantə tenkən vuaj pejed 10 kopejkata?

Numpsimus.

1. Evtən vėjim nortən kiasha lev 5 jerk, a numpen 3 jerk. Mənvərt lij kiasha kudtən nortən jerke?

2. Kooperativəst lijen 10 soajmətə. 8 soajmətə entəs artlet. Mənvərt soajmətə vjal kudtəj?

3. Korman riphin ujtə 2 metra vijkisleine, a eajmeistəmleinin 6 metra. Mənvərt ujtə leine pukves korman riphin ja eajmeistəmleinin?

4. Vustəs 7 metrətə puməlein. 3 metrəst kurəs podəsk oĳke. Mənvərt metrətə kudtəj vjal?

5. Parna vuəgəv evt peiv kudtən peivəst. Mənvərt peivə sij opnuvən ahtən?

6. Jenaga peivə lij kizmidtə peivəst? Jenaga peivə rovho-səd kizmidtə peivəst?

7. Rupsis ugĳ guejka parna ləhken 3 sur tast di 6 uc tast. Mənvərt sij ləhken pukves tastnətə?

8. $4+2-3$ $6-4+5$ $4+3-6$ $7-2+3$
 $9-3+4$ $7+3-2$ $8-4+5$ $6+2-7$
 $5+4-2$ $8-5+6$ $5+5-6$ $1+8-5$
 $10-7+5$ $8+2-4$ $9-6+4$ $7-5+6$
9. $5+2-3$ $4+4-3$ $1+9-5$ $2+8-3$
 $8-2-5$ $1+5-2$ $7-4+7$ $10-9+6$
 $2+4+3$ $3+3+4$ $9-7+8$ $9-8+7$
 $7+2-4$ $1+7-6$ $10-8+7$ $4+6-3$
10. $3+4-5$ $8-7+6$ $4+5-7$ $2+8-4$
 $8-5+6$ $2+6-4$ $10-6+4$ $5+4-8$
 $1+9-7$ $3+5-6$ $2+5-6$ $9-5+6$
 $9-4+5$ $9-6+7$ $4+6-9$ $2+7-4$

1	3	4
4	1	3
3	4	1

1	3	5
4	3	2
4	3	2

4	3	
2		3
4	2	

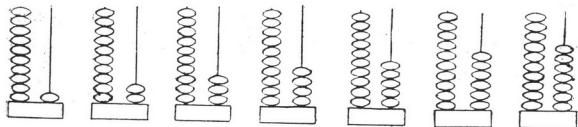
3	1	5
	3	
		2

11. Lazəhə cifrət poaĳtə di stuaĳə.

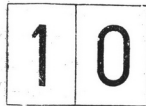
12. Mantə cifra eĳa kirjija?

CIFRATIHTMUŠ, LAŽEHĀMUS DI KIEPNĀ- MUS 20 RAJA.

Logk i kirjihĀmus cifrāt.

1. Mānvert jugke kuhtin strāņast logkām polnētā?
2. Vozeht ciertmā el di cieļk menā numpnala: logk ja kolm logkām polnētā, logk ja kīem logkām polnētā, logk ja vīdt logkām polnētā.
3. Cieļk menā numpnala: logk ja kaħc logkām polnētā, logk ja aħc logkām polnētā, kuht logk logkām polnētā.
4. Kor 10 rik sagke evtsaje. Vozeht menā logk rik sagke ja 6-rik sagkjeneā. Cieļk menā tān nomer. Vozeht menā di cieļk numpnala: logk ja neļ rik sagke, logk ja kuht rik sagke, logk ja aħc rik sagke.
5. Pej logkin di numpsaje rik sagke nomār: kuhtāmplogk, vīdtāmplogk, ehtāmplogk, kolmāmplogk, kieāmplogk.

6. Pārjoruplīs cifra saje kirjihit modta cifra. Log di kirjihit sihtāne cifrāt. Pej tāna cifrin logā evtsaje di pej evtāvtā rik sagke.

7.	10+2	9+10	16-6	15-10	1+10
	10+7	3+10	18-8	19-10	10+5
	10+4	5+10	17-7	14-10	8+10
	10+6	8+10	13-3	12-10	10+10
8.	10+3	7+10	19-9	18-10	12-2
	10+9	6+10	14-4	11-10	17-10
	10+1	4+10	11-1	16-10	16-6
	10+8	2+10	15-5	13-10	20-10

Lažehāmus di kiepnāmus mānhanāne pājeļ logk cifrāt.

I.

1. Rupsis kovas ehtān sajest arāj 12 pejvā, a numpnān sajest arāj 9 peivā. Mānvert pejvā arāj rupsis kovas kuhtān sajest?
2. Kosktās 15 kilogrammā kule kuhtān rodāst. Ehtān rodāst ļaj 3 kilogrammā. Mānvert ļaj kule numpnān rodāst?
3.

3+2	4+3	5+2	6+2	7+1
13+2	14+3	15+2	16+2	17+1
3+3	4+4	5+3	6+3	7+2
13+3	14+4	15+3	16+3	17+2
4.

8-2	9-4	6-2	17-2	18-3
18-2	19-4	16-2	17-4	15-3
8-4	9-6	6-3	17-3	19-3
18-4	19-6	16-3	17-5	14-3
5. Kušsli artlāst rovhusin 11 olmolmnētā di 8 nāznētā. Mānvert olmnētā rovhusin artlāst?
6. 17-āst viercāst sihlhesā lij portāne piengāt 5 vierc. Mānvert vjal viercā kūdāt?
7.

12+3	15+2	13+4	16+2	13+6
12+4	16+2	11+5	15+3	14+5
12+5	17+2	15+1	14+4	15+4
8.

17-2	19-6	13-2	17-5	17-4
17-3	19-5	14-3	16-4	18-3
17-4	19-4	15-4	15-3	19-2

9. Klass mōznām guājka vājētā 12 listā rupsis pumā di 7 listā vijkis pumgētā. Mānvert pukves pumgētā vājētā klass mōznām guājka.

10. 10-in metrāst lāvtin tūejās skāmjat di tulet. Skāmjat vājētā 4 metra lāvtā. Mānvert vājētā metrātā tulet?

II.

1. Pīazrīnem kolhosā rāņemsajest vāsmusā kirjihovā 2 pīras, da vjal kirjihovin 18 pīrsātā. Mānvert pīrsātā kirjihovin kolhosā?

2. Evgkæst ļaj 20 kūvkeneā. Voļtās 4 kūvkene. Mānvert kuddāj kūvkeneā evgkæst?

3. $19+1$ $15+5$ $18+2$ $10-3$ $20-6$
 $11+9$ $13+7$ $12+8$ $20-3$ $20-8$
 $16+4$ $18+2$ $13+7$ $10-7$ $20-5$
 $14+6$ $17+3$ $17+3$ $20-7$ $20-9$

4. Parna logkin 8 listā od knigast. Kuddāj vjal logkād 12 listā. Mānvert pukves lij listā knigast?

5. Evgkæst ļaj 20 kirjihem rūvdņonetā. Tein rūvdņonan 18 rūvdņonetā entes parnajt. Mānvert ņonenatā kuddāj.

6. $17+3$ $14+6$ $20-5$ $20-11$
 $3+17$ $6+14$ $20-15$ $20-13$
 $20-3$ $20-6$ $20-8$ $20-16$
 $20-17$ $20-14$ $20-18$ $20-19$

7. $14+3-5$ $15+5-7$ $4+16-8$
 $18-2-4$ $20-8+4$ $20-17+5$
 $12+7-3$ $11+9-6$ $2+18-7$

8. $5+?=20$ $19+?=20$ $8+?=20$
 $17+?=20$ $7+?=20$ $16+?=20$
 $2+?=20$ $12+?=20$ $3+?=20$

III.

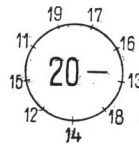
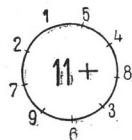
1. Artel kuarāj 8 maļcētā di vjal 11 maļcētā. Mānvert pukves kuarāj artel maļcētā.

2. Pum aļņ lij 15 pulnētā. Fartke nedtās 12 pulnētā. Mānvert pulnētā kuddāj pumge el.

3. $6+1$ $2+6$ $3+15$ $2+14$ $3+13$
 $6+11$ $2+16$ $3+12$ $4+13$ $5+12$
 $7+2$ $4+5$ $3+14$ $7+11$ $8+11$
 $7+12$ $4+15$ $3+16$ $1+18$ $6+12$

4. $18-2$ $15-2$ $19-13$ $16-12$ $19-17$
 $18-12$ $15-13$ $19-14$ $17-12$ $18-11$
 $16-3$ $15-3$ $19-15$ $18-12$ $17-13$
 $16-13$ $15-12$ $19-16$ $19-12$ $16-14$

5. $14-12+15$ $15-11+16$ $19-14+15$
 $18-13+12$ $6+14-18$ $16-13+12$
 $17-12+14$ $19-16+15$ $3+17-11$
 $19-15+12$ $20-17+14$ $19-12+13$
6. $?+13=16$ $12+?=16$ $?+15=18$
 $?+12=17$ $14+?=19$ $?+12=19$
 $?+11=15$ $13+?=17$ $?+13=15$

7. Lazeht di kierpent pŗ jogup cifrāt.

Zadaea kuht valtmusæt.

1. Jenaga ļaj tenke? Jenaga voļtān antmusæ? Mān kolsa lij poetmarka?

2. Pujhcæst voļtān vāsmusæ 15 kilogrammæ kule da vjal 2 kilogrammæ, di kuddāj vjal pujhca 3 kilogramm. Mānvert ļaj pukves kule pujhcist?

3. Nur ļaj kuhkevādānæš 20 metretā. Nuræt jedtās 2 kušķ. Eht lij kuke 12 metretā, a nump lij 3 metŗ. Mānvert nuræ kuddāj?

4. Mjehclāne entē kooperativæ 20 marka vuerev kuazet di sulet ustā 2 marka di kerosina ustā 5 marka. Mānvert sost tenke kuddāj vjal ieaš?

VISTĀMUS.

1. Vistām vaj leheen gīra puk evtšajest:

1 kilogramm 2 kilogramm
2 kilogramm 5 kilogramm
10 kilogramm

2. Vised menā 1 kilogramm leipā di 1 kilogramm sule di 1 kilogramm pālhezēt. Mi tegkaj jenāmus saje? Mantā gīraguim uaj vistād 8 kilogrammā? 9 kilogrammā? 7 kilogrammā?

3. Vised visaguim kedik evt kilogrammā, 2 kilogrammā pieļ kilogrammā.

4. Ustān 2 kilogramm sahrētā, 5 kilogramm javā di 3 kilogrammā sāt. Mānvārt vistās pukves pormētā?

5. Viercāst ļaj 16 kilogramm javā. Migkis 5 kilogramm javā. Mānvert kudtj javā?

6. Vised kiedān evt kilogramm kartofele di kiheēļ vistād vis aļn. Vised kiedin pieļ kilogrammā sule di kiheēļ vistād vis aļn.

KIEMUS MI EVTĀĻ LOGKJUVĀ.

1. 10+8 12+3 14+6 3+17 4+13
16-6 18-5 20-8 20-11 19-15

2. Plakat dit bādt pierād 13 euahpās bukvatā di 7 rupsis bukvatā. Mānvert pukves bukvatā pierād bādt?

Lazehāmus di kiepnāmus mānmyne / pājeļ logk cifrētā.

I.

1. $8+?=10$ $?+3=10$ $2+?=10$ $?+6=10$
 $7+?=10$ $?+5=10$ $4+?=10$ $?+3=10$
 $6+?=10$ $?+9=10$ $1+?=10$ $?+8=10$

2. $10-?=5$ $10-?=2$ $17-?=10$ $15-?=10$
 $10-?=3$ $10-?=6$ $13-?=10$ $18-?=10$
 $10-?=8$ $10-?=9$ $19-?=10$ $16-?=10$

3. $9+1+7$ $7+3+5$ $5+5+4$
 $8+2+4$ $1+9+6$ $4+6+3$
 $6+4+1$ $3+7+7$ $2+8+9$

4. $2+2+2+2+2+2+2+2+2+2$
 $20-2-2-2-2-2-2-2-2-2$

5. $5+5+5+5$ $2+4+4+4+4$
 $20-5-5-5$ $18-4-4-4-4$

6. $1+3+3+3+3+3+3$
 $19-3-3-3-3-3-3$

II.

1. Evt kušsļām sajest kirjihovin artla 9 kušsļjetā, di numpin vjal 5 kušsļāj. Mānvert pukves kirjihovin kušsļjetā artla?

2. Evgkāst lev 13 karandasā. 4 lev aleh, jaras lev rupsis. Mānvert lij rupsis karandasā evgkāst?

3. $9+1+1$ $9+1+2$ $9+1+3$
 $9+2$ $9+3$ $9+4$
 $11-1-1$ $12-2-1$ $13-3-1$
 $11-2$ $12-3$ $13-4$

4. $9+1+4$ $9+1+5$ $9+1+6$
 $9+5$ $9+6$ $9+7$
 $14-4-1$ $15-5-1$ $16-6-1$
 $14-5$ $15-6$ $16-7$

5. $9+1+7$ $9+1+8$ $9+1+9$
 $9+8$ $9+9$ $9+10$
 $17-7-1$ $18-8-1$ $19-9-1$
 $17-8$ $18-9$ $19-10$

6. $9+5-12$ $18-9+2$ $9+6-13$
 $16-7+3$ $9+4+6$ $17-8+9$
 $15-6+8$ $12-3+5$ $9+7-14$

7. $9+8-15$ $9+2+8$ $13-4+6$
 $9+9+2$ $14-5+4$ $9+3+8$
 $16-5-2$ $17-5-3$ $15-2-4$

8. Sajma pophan 5 pьgкьs, 4 vueskan, ja 3 suevə]. Mənvərt pophan pukves kule sajma?

9. Gruppəst lev 17 okčəvrarnətə. Sinən lev 8 parsəneə. Mənvərt lij gruppəst okčəvrarnijtnətə?

10. 9-ьn okčəvrarnən lev tasta. Suřmus vjal pədtəj 8 tastnətə. Mənvərt lev ađt okčəvrarnən tastnətə?

III.

1. E]tə a]n orin 8 knigatə. Tog pejes vjal 7 knigatə. Mənvərt lij ađt e]tə a]n knigatə?

2. Rupsis ugl guəjka parna koreen tenke 13 mařke. Vьdə marka ustən plakata. Mənvərt tenke kudtəj vjal?

3.	$8+2+1$	$8+2+2$	$8+2+3$
	$8+3$	$8+4$	$8+5$
	$11-1-2$	$12-2-2$	$13-3-2$
	$11-3$	$12-4$	$13-5$

4.	$8+2+4$	$8+2+5$	$8+2+6$
	$8+6$	$8+7$	$8+8$
	$14-4-2$	$15-5-2$	$16-6-2$
	$14-6$	$15-7$	$16-8$

5.	$8+2+7$	$9+1+7$	$17-9$
	$8+9$	$9+8$	$17-8$

6.	$8+6-12$	$8+5+7$	$8+7-13$
	$9+7-8$	$9+6-7$	$9+5-6$
	$8+9-14$	$8+8-11$	$8+4+7$
	$8+3+9$	$9+8-15$	$9+4-5$

7.	$14-?=8$	$11-?=8$	$15-?=8$
	$8+?=16$	$17-?=9$	$8+?=13$
	$16-?=9$	$8+?=15$	$17-?=8$

8. Eht arte] ente vəncvalimsimsaja 6 pudcə, nump arte] ente 2 pudcə di kualmant. arte] ente 4 pudcə. Mənvərt puazə enten pukves ar]liguim?

9. Vuəpsəji ente 8 listə vi]kis pumgətə di 6 listə rupsis pumgətə. 12 listən parna pierьn flagnətə. Mənvərt pumgətə kudtəj?

IV.

1. Evt mait ostja eogə 7 stoknətə maitə, a nump mait ostja eogə 6 stoknətə maitə. Mənvərt lij stoknətə maitə kuhtən mait ostən?

2. Viercəst]aj 12 kilogramm sib]həsə. Migкьn 5 kilogramm sib]həsə. Mənvərt sib]həsə kutəj?

3.	$7+3+1$	$7+3+2$	$7+3+3$
	$7+4$	$7+5$	$7+6$
	$11-1-3$	$12-2-3$	$13-3-3$
	$11-4$	$12-5$	$13-6$

4.	$7+3+4$	$7+3+5$	$7+3+6$
	$7+7$	$7+8$	$7+9$
	$14-4-3$	$15-5-3$	$16-6-3$
	$14-7$	$15-8$	$16-9$

5.	$8+7$	$7+8$	$9+7$	$7+9$
	$15-7$	$15-8$	$16-7$	$16-9$

6.	$7+5-3$	$7+8-6$	$11-4+6$
	$7+7-6$	$7+9+4$	$16-9+7$
	$7+6-5$	$13-6+5$	$12-5+8$
	$7+4-2$	$15-8+9$	$14-7+4$

V.

1. Tujpərtəst]aj 6 ləvd. Ustən vjal 8 ləvdə. Mənvərt lij ađt tujpərtəst ləvdə?

2. 12 metrəst straņəst jedtəs 7 metrətə. Mənvərt metrətə straņə kudtəj?

3.	$6+4+1$	$6+4+2$	$6+7$	$6+8$
	$6+5$	$6+6$	$7+6$	$8+6$
	$11-1-4$	$12-2-4$	$13-6$	$14-6$
	$11-5$	$12-6$	$13-7$	$14-8$

4.	$6+9$	$5+6$	$5+7$	$5+8$	$5+9$
	$9+6$	$6+5$	$7+5$	$8+5$	$9+5$
	$15-6$	$11-5$	$12-5$	$13-5$	$14-5$
	$15-9$	$11-6$	$12-7$	$13-8$	$14-9$

5.	4+7	4+8	4+9	3+8	3+9
	7+4	8+4	9+4	8+3	9+3
	11-4	12-4	13-4	11-3	12-3
	11-7	12-8	13-9	11-8	12-9

6.	2+9	11-8+9	13-7+6	13-9+7
	9+2	6+9-8	2+9-8	5+7-9
	11-2	13-7+9	12-8+9	14-8+5
	11-9	5+6-9	3+8-7	3+9-6

7. Tetradest di 2 poetmarké mogksən 11 kopejkətə. Eht poetmarka lij 5 kopeika, a nump lij 1 kopeika. Mən kolsa lij tetrad?

8. Aļkij egəst vəsmus gruppəst ļaj 6 okļavərpənətə. Ađt sinəd lev 15. Mənvərt lasən gruppə okļavərpənətə?

MERDƏMUS LITRƏN.

1. Evt karət ostje eogə 9 litrətə kərasinə, a nump karət ostje eogə 7 litrətə kərasinə. Mənvərt lij litrətə kuhtən ostjest kərasinət.

2. Evt sulə voləs litrə kərasinətə, a numpə voləs pieļ litrətə. Mənvərt lij kərasinətə kuhtən suləst?

3. Kolmin kudtpeivəst onmalət 20 litrətə kərasinə. Vəsmus kudtpeivəst onmalət 8 litrətə, a numpən kudtpeivəst onmalət 6 litrətə. Mənvərt lev onn kərasinətə kualmant kudtņpeivəst?

4. Litrəst lij 4 stokan. Mait ostje voləs 2 litra maitə di vjal voləs 3 stokan. Mənvərt stoknətə maitə voljevə ađt mait ostjə?

5. Eht torskšlė entė 9 litrətə vuje, a nump torskšlė entė 6 litrətə. Mənvərt entė kuht torskšlė vuje?

6. Jamprəst lij 12 litrətə. Jjinpeivəst lihēm ente 1 jampar maitə. Jncə lersņn 4 litrə maitə, peiva lersņn 3 litrə. Mənvərt lersņn maitə jekna?

7. Suləst lij kuht pielin stoknətə. Mənvərt lij stoknətə kuhtən suləst?

KICMUS MI EVTEL LOGKJUVƏ.

1.	9+5	12-4	6+6	11-6	3+8
	16-7	9+8	11-7	8+7	15-9
	7+6	14-7	8+6	12-9	9+4
	13-5	2+9	16-8	7+5	18-9

2. Okļavərpəna di pioner evtəst kopeen 14 mārķe aeroplan dit. Pioner kopeen 9 mārķe.

Mənvərt kopeen tenke okļavərpəna?

Numpsimus.

1.	9+5-8	8+7-9	3+9-7	9+6-8
	7+6-4	6+8-5	6+7-9	8+8-9
	8+4-6	5+9-6	2+9-8	7+9-8
	4+9-7	7+7-9	8+5-6	6+5-9

2.	2+?=11	?+7=11	?+8=17	6+?=14
	?-7=5	?-9=6	11-?=4	12-?=6
	12-?=3	?+5=13	?+9=16	?+7=13
	?+7=15	?-6=5	?-9=9	?-3=8

3.	15-6+8	12-8+7	12-5+8
	18-9+7	11-6+8	11-3+6
	17-9+8	12-9+8	16-8+3
	15-8+4	14-7+9	15-7+9

4. Ciert mogka kvadrat. Volmast cifrət 1, 2, 2, 3, 3, 4, 4, 5 di 6. Pej teit cifrət kvadrat el nəd, stovə jugke poaltlinə di stualbə səntae 10.

5. Pej cifrət 3, 3, 4, 4, 4, 5, 5, 5 di 6 nəd, stovə jugke poaltlinə di stualbə səntae 13.

6. Pej cifrət 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 di 9 nəd, stovə jugke poaltlinə di stualbə səntae 15.

7. Pej cifrət 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 di 10 nəd, stovə jugke poaltlinə di stualbə səntae 18.

JENƏLAZEHEMUS DI JUEKMUS 20 RAJA.

Vajtəd kudtə. Juekəd kudtə.

$$2+2$$

$$2 \times 2$$

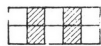
$$2+2+2$$

$$2 \times 3$$

$$2+2+2+2$$

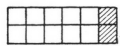
$$2 \times 4$$

$$2+2+2+2+2$$

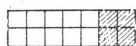
$$2 \times 5$$

1. Ənma cifrət mağma poallinəst log nədt: kudtə vajtəd kuht ver, kudtə vajtəd kolm ver, di nədt evdəs.

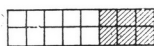
$$2 \times 5 + 2$$

$$2 \times 6$$

$$2 \times 5 \quad 2 \times 2$$

$$2 \times 7$$

$$2 \times 5 \quad 2 \times 3$$

$$2 \times 8$$

$$2 \times 5 \quad 2 \times 4$$

$$2 \times 9$$

$$2 \times 5 \quad 2 \times 5$$

$$2 \times 10$$

4. Jugke jarka pejes kudtə lovkə. Mənvərt lovkə pejes kudə jarka?

5. 7 opnuvətə ləhken kuvtə poməvercə di vjal 5 opnuvətə ləhken evtə poməvercə. Mənvərt poməvercnətə ləhken opnuvəji?

6. Tujpərtəst nelin navləst lev kozəsə kuvtə sagə, a kudten navləst lev kozəsə evtə sagə. Mənvərt lij sagə tujpərtəst?

7.	$2 \times 3 + 9$	$2 \times 5 + 8$	$(11 - 9) \times 3$
	$2 \times 6 - 8$	$2 \times 9 - 15$	$(14 - 12) \times 4$
	$2 \times 4 + 9$	$2 \times 7 - 6$	$2 \times (15 - 8)$
	$2 \times 8 - 7$	$2 \times 10 - 13$	$2 \times (16 - 7)$

8. Pej menə 8 rik sagket kuvtə rik sagke. Mənvərt verə sant kuvtə rik sagke?

$$8 : 2 - 2 = 4$$

Nədt log tətə cifrət: 8 juekəd kuvtə sant 4.

9. Pej kuvtə 12 jorpolət. Mənvərt sant?

10. Eugkəst [aj 14 poajngətə. Jugke parnə entes kuvtə poajngəj. Jenəga parnat vajtən poajngətə?

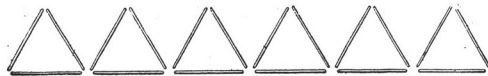
11. Mənvərt bədt vajtəd tenkə kuvtə kopejkə stovə vejtae 16 kopejkətə? 18 kopejkətə?

12. Eht kirjihəm nənəne lij kuvtə kopejkəj. Mənvərt kirjihəm nənetə vuaj vuestəd 20 kopejkəne?

13.	8 : no 2	4 : no 2	10 : no 2	14 : no 2
	16 : no 2	12 : no 2	18 : no 2	20 : no 2

14.	$2 \times (13 - 5)$	$14 : (15 - 13)$	$2 \times (15 - 6)$
	$18 : (16 - 14)$	$12 : (14 - 12)$	$(20 - 2) : 2$
	$2 \times (11 - 5)$	$20 : (11 - 9)$	$2 \times (14 - 9)$
	$16 : (19 - 17)$	$16 : (19 - 17)$	$(19 - 5) : 2$

Vajtəd kolmə. Juekəd kolmə.

1. Mənvərt rik sagketə vək kuvt di neļ kolmuglenke? Kolm di kudt kolmuglenke? Vədt kolmuglenke?

2. Kolhosəst lij 20 poadvəjem jerke. Vədə nortət kiəsə kolmə jerke. Mənvərt jerke kudtəj kiəsəhanəne?

3. 17 metrəst straj jedtə 4 kuşk kukə jugke kuskəst 3 metraj. Mənvərt straj kudtəj?

4. Tuejsəs 6 tuel. Jugke tuale vəjtə kolmə luvdə di vjal kudtjin kuht luvd. Mənvərt [aj luvdə?

5.	$3 \times 4 + 5$	$(15 - 12) \times 6$	$3 \times 2 + 9$
	$3 \times 6 - 9$	$(17 - 14) \times 5$	$3 \times 4 - 7$
	$3 \times 5 - 8$	$(20 - 17) \times 2$	$3 \times 5 - 9$
	$3 \times 3 + 2$	$(11 - 8) \times 4$	$3 \times 6 + 2$

6. Pej kolmuglenkæt kudtyn rik sagkest, 12 rik sagkin. Mønvert výt kolmuglenketæ?

7. Pajtænæ man 3 metretæ leinæ. Mønvert pajtætæ ahcin metræst výtjit? 18-in metræst výtjit?

8. Kuaræmpærtæst 15-in metræst kurys pajtæt. Jugke pajtænæ vajtæs kolmæ metraj. Mønvert pajtætæ kuræs?

9. $(8+7):3$ $(20-2):3$ $(12:3)+9$
 $(6+12):3$ $(9+6):3$ $(18:3)+7$
 $(14-5):3$ $(17-8):3$ $(15:3)+12$
 $(5+7):3$ $(3+9):3$ $(6:3)+18$

10. $3 \times (12-8)$ $9:(11-8)$ $(6+9):3$
 $3 \times (19-14)$ $15:(20-17)$ $(16-7):3$
 $3 \times (11-9)$ $18:(12-9)$ $(11+7):3$
 $3 \times (16-13)$ $12:(18-15)$ $(4+8):3$

Valtæd nele. Juekæd nele.

1. Mønvert rik sagketæ vælk kuvt kvadratæ? 4 kvadratæ? 3 kvadratæ? 5 kvadratæ?

2. Mønvert lij julkæ ehtyn tuelest? nelin tuelest? Log julkæt nele.

3. Tujpærtæst vød skamji dit tuejsæs 17 julkæ. Mønvert bædt vjal tuejsis julkæ?

4. Öpnuvæji tuejsi 3 stualbænæ nele zadaæ jugke stualbæst, di vjal kuht zadaæ. Mønvert son pukves zadaæ tuejsi?

5. Vædtnes migkjov 4 korpjkenæ. Vujstøn 4 vædtnese di 2 korpjkenæ kirjihøn ðonat. Mønvert onæn tenket?

6. $4 \times 2 + 6$ $(12-8) \times 3$ $4 \times (11-8)$
 $4 \times 3 + 7$ $(11-7) \times 2$ $4 \times (13-8)$
 $4 \times 4 - 9$ $(20-16) \times 5$ $4 \times (11-9)$
 $4 \times 5 - 17$ $(17-13) \times 4$ $4 \times (13-9)$

7. Mønvert kvadratæ vuaj pejed 8-in rik sagkest? 16-in rik sagkest? 12-in rik sagkest? 20-in rik sagkest?

8. Tujpærtæst lij 16 nijpæ. Teit nijpæt pejes tuej aln, nele nijpæ jugke tuej aln. Mønvert lij tuele tujpærtæst?

9. Rændæst lij 13 arji. Pæhtæs vjal 7 arji. Jugke vænsænæ vajtyn nele arji. Jenaga vænsænæ tievt arji?

10. $16:4+8$ $(7+5):4$ $16:(12-8)$
 $12:4+9$ $(14+6):4$ $20:(11-7)$
 $20:4+6$ $(17-9):4$ $12:(13-9)$
 $8:4+18$ $(12+8):4$ $8:(20-16)$

11. Sovhosæst lij nej eudcæ. Bædtæ lazehæd kuvtæ puazpinjetæ, di vjal kolm eudcje bædt lazehæd nele puazpinje. Mønvert bædt lazehæd pukves puazpinjetæ?

12. Ramkæt manæv 4 toameas. 18 toameasæst tuejsæs jenæ ramkætæ di vjal kudtæj 2 toameas. Mønvert tuejsæs ramkætæ?

Valtæd vødæ. Juekæd vødæ.

1. Velsæht ciertæm el. Mønvert lij patronæ ehtyn patrontuljajest? Kuhtyn patrontuljajest? Kolmyn patrontuljajest?

2. Rupsis armija olmænæ řaskeht 4 patrontuljajem patronæ. Mønvert patronæ son řaskeht?

3. Miehlænæ migkæ 3 kuaza vødæ marķe. Valtma tenkæn son onæ 3 marķe.

Mønvert marķe sonæ kudtæj?

4. Avystæ guejka man 5 løvta. Parnæt bædt tuejsæd 4 mogka estæ. Jev tivd vjal 3 løvta. Mønvert lij parnæn levtnætæ?

5. $5 \times 2 - 8$ $(11-6) \times 4$ $15-(5 \times 2)$
 $5 \times 3 - 9$ $(14-9) \times 2$ $19-(5 \times 3)$
 $5 \times 4 - 14$ $(13-8) \times 3$ $(12-7) \times 4$

6. Mänvert lij vädtkorejkeneä logkyn korejkäst? 15 korejkäst? 20 korejkäst?

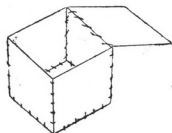
7. Tastäne lij 5 oktavraparnn. Gruppäst lev 20 oktavraparnnät. Mänvert lij tastnätä gruppäst?

8. Mjehcläne entäj kooperacije 19 mařka vueräv kuazat. Ehtyn kuazast entes sonä 4 mařk, a modta kuazan entes vädä mařkä. Mänvert mjehcläne entäj kuaznätä vädä mařkä?

9.	$10 : 5 + 9$	$(9 + 6) : 5$	$15 : (13 - 8)$
	$15 : 5 + 8$	$(13 + 7) : 5$	$10 : (11 - 6)$
	$20 : 5 + 15$	$(13 - 3) : 5$	$20 : (14 - 9)$
	$15 : (11 - 8)$	$(7 + 8) : 5$	$15 : 3 + 9$
	$(14 - 9) \times 4$	$(9 + 11) : 5$	$(8 + 7) : 5$
	$20 : 4 + 8$	$5 \times 3 - 9$	$20 : 5 + 7$

Vältäd kudä, 7-ä, 8-ä, 9-ä di 10-ä.

Juekäd kudä, 7-ä, 8-ä, 9-ä di 10-ä.

1. Kahtma eugkäst man 6 kvadrata. Mänvert vädät pieräd kvadrata 2 eugkä guajka? 3 eugkä guajka?

2. Ruazrpnemsajest pähtes 19 parnätä. Sinän sajdtät 2 gruppä kiemä olmby, a modmiht kualmant gruppä. Mänvert parnätä sajdtätä kualmant gruppä.

3. Kuht parn ebnäs kovcä tule kosktäd. Eht parn koskäd vjal kuht tuļ. Mänvert pukves kosktän 3 parn tule?

4. Parnn lev 2 eugkä kuvkäne, evtsä kuvkäneä jugke eugkest. Tuejsämusä vylkij 14 kuvkäneä. Mänvert kuvkäneä kudtäj vjal?

5. Pomävörcäst lij 10 eugkäneä rik sagk. Kuhtyn pomävörcäst voļts 17 eugkäneä. Mänvert täz kudtäj?

6.	$6 \times 2 - 4$	$(14 - 8) \times 2$	$20 - (6 \times 3)$
	$6 \times 3 - 9$	$(11 - 5) \times 3$	$17 - (6 \times 2)$
	$7 \times 2 - 6$	$(12 - 5) \times 2$	$18 - (7 \times 2)$

7.	$8 \times 2 - 7$	$(15 - 7) \times 2$	$19 - (8 \times 2)$
	$9 \times 2 - 16$	$(16 - 7) \times 2$	$20 - (9 \times 2)$
	$10 \times 2 - 13$	$(18 - 8) \times 2$	$16 - (6 \times 2)$

8. Evtä nortät kiashäd kudä jirke, dah jenaga nortä vädät kiashäd 12 jirke? 18 jirke?

9. 14 vädtnes entes gruppät, jugke gruppäneä kiemä vädtnes. Mänvert voļtän gruppä vädtnätä?

10. Jugke eudcä pönev 9 olmnä. Jenaga euazä vuejev pened 18 olmnätä?

11. 20 vueräv kuaznätä kornys logä kuazaj. Mänvert vyltä korlak?

12.	$12 : 6 + 17$	$(15 + 3) : 6$	$18 : (14 - 8)$
	$18 : 6 + 9$	$(7 + 5) : 6$	$12 : (13 - 7)$
	$14 : 7 + 13$	$(8 + 6) : 7$	$14 : (15 - 8)$

13.	$16 : 8 + 7$	$(9 + 7) : 8$	$16 : (12 - 4)$
	$18 : 9 + 11$	$(3 + 15) : 9$	$18 : (12 - 3)$
	$20 : 10 + 9$	$(12 + 6) : 9$	$20 : (18 - 8)$

14. Mänvert lij rovhüsäm peivä kuhtym kiemitä peiväst?

15. Rupsis kovas vyltäne 3 kudäpeiva kolhosä. 2 peivtäje peivin mänby vordämuzäst. Mänvert peivä ļaj rupsis kovas kolhosäst?

16. Kolm mureupajet vädät eupäd jugkjinee vädät murät. Sij jo eupjen kideem murät. Mänvert murät kudtjoväht vjal eupäd?

KIEMUS MI EVTÄĻ LOGKJUVÄ.

1.	3×5	4×3	4×5	2×9
	5×4	6×3	2×6	4×4
	5×3	2×10	6×2	3×6
	9×2	3×4	2×8	7×2

2. Ehtyn katuskäst vuaj lehkäd 2 kiehkräs. Parna lähken väsmusä 12 kiehkräs di vjal 8. Mänvert katuskäneä vylke teit kiehkräsät?

Piel. Njaljant vuez.

1. Vozeht menə piel, vozeht menə njaljant vuez.
2. Jugkenalsəm puajngin puojnma pomgen ciert pər stokan jugke pomə el jenamp jorupnətə. Pier teit jorup pər. Di pier 2 jorupə rast. Naməht jorup jugkenalsəm puajngin puojnma pumgin piolet.

Jugke pielyne kirjiht cifra $\frac{1}{2}$.

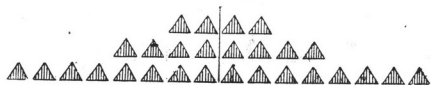
Pier kuht jorup neļ saje di evtņala. Naməht jorup jugkenalsəm puajngin puojnma pumgin njaljen vuezest.

Jugke neļ vuazne kirjiht cifra $\frac{1}{4}$.

Ompin jorupəst lev kuht piel. Ompin jorupəst lev neļ njaljant vuez (neļvuez).

3. Pier sajimealmnəs pomgəst di poajn 3 evtņalsəm kvadratət. Ləgk ehtən kvadratəst pialət di numpin kvadratəst ləgk neļvuzenk. Kirjiht sinə el cifrət $\frac{1}{2}$ (piel), $\frac{1}{4}$ (njaljant vuez). Naməht tetrətə omp kvadrat, piel kvadrat, njaljant vuez kvadratəst.

Juekəd kudt saje evtņala.

1. Kiz ciertəm el di log eņnma cifrət.

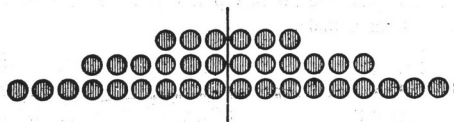
2+2	4+4	8+8
2×2	4×2	8×2
4:2	8:2	16:2

Cifrət maņmus eohksə miļt log nədt: cifra 4 juekəd 2 vuez evtņala, cifra 8 juekəd 2 vuez evtņala, di nədt evdəs.

2. 10 jugkenalsəm karandazət pejes evtņala kudt eugknə. Məņvert liļ karandasə jugke eugkəst?

3. Kuhtən evtņalsəmīn poməvərcsīn liļ pejimine 20 rik sagk eugkəneə. Məņvert liļ eugkəneə jugken' poməvərcəst?

4. Ehtən karət ostəst ļaj 9 kerasin litrətə, numpin karət ostəst ļaj 5 litrətə. Piel kerasinatə onym. Məņvert vjal kerasinatə kudtəj?

5. Kiz ciertəm el di log eņnma cifrət.

3+3	6+6	9+9
3×2	6×2	9×2
6:2	12:2	18:2

6. Kuhtən vužkuazən kolhosolməne voltj 12 maņke. Mən kolsa liļ jugke vuž kuazəne?

7. Saam sijtəst liļ 14 parsəne ja 6 nijtə. Piel tein parnən vjgkes skola, a nump piel parnət entes jaslineə. Məņvert pukves parnət entes jaslineə?

8. Kirjiht poalline kudtlogə raja cifrətə, kok juekəv kudt saje evtņala. Telagke lev log cifra.

9.	8:2+9	18:2+5	(8+6):2	(15+1):2
	16:2+7	10:2+7	(7+5):2	(3+7):2
	14:2+6	6:2+9	(19-1):2	(13-5):2
	12:2+8	20:2-4	(17+3):2	(15-9):2

Juekəd neļ evtņalsəm vuzet.

1. Pejed evtņala 4 eugknə: 8 rik sagke, 12 rik sagke, 16 rik sagke, 20 rik sagke. Məņvert ļane rik sagke jugke eugkəst?

2×4	3×4	4×4	5×4
8:4	12:4	16:4	20:4

2. 16 rik sagken peje kvadrat. Mänvert rik sagke völk jugkə seininə?

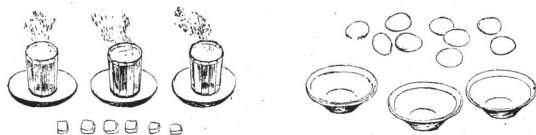
3. Nuraz skolast maks Mopra elentenkət 4 verə egəst. Pukves egəst maks 12 kopejkətə. Mänvert kopejkətə puadt maksəd jugke elenpomgəst?

4. 20 kolhoznəkən kušyga ujtə njaljant vuez olmnətə. Mänvert olmnətə ujtə kuš sələd?

5. Kirjihnt poaltline 20 raja puk cifrət, kok juekəv kudtje-hapnye 4 vuəsa evtнала.

6.	16:4+7	(15-7):4	16:(12-8)
	20:4+6	(13+7):4	12:(11-7)
	12:4+8	(6+6):4	20:(13-9)

Juekəd kolmə i kudə evtнаlsəm vuze.

1. Bədt pejed evtvert sahar stoknə səz; bədt pejed evtvert leip judə səz. Mänvert sahar kuške puat pejed jugke stokan səz? Mänvert leip kuške puat pejed jugke judə səz?

2.	2×3	$6 : 3$	3×3	$9 : 3$
----	--------------	---------	--------------	---------

3. 12 rik sagkest peje kolmuglenkət. Mänvert vьjt kolmuglenkətə?

4. 15 puməlein metrəst kurəs 3 evtнаlsəm sur fartkət. Mänvert vьjke metrətə jugke sur fartkət?

5. 3-ən evtнаlsьmən eugken lev 18 kuvkenə. Mänvert lij kuvkenə jugke eugkəst?

6.	4×3	5×3	6×3
	$12 : 3$	$15 : 3$	$18 : 3$

7. 12 litrətə maitə jugkes evtнала kudtən peivəst. Mänvert jugkis maitə jugke peivəst?

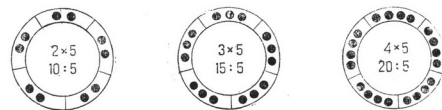
8. Vuəpsəji ente kudə pərna 18 kirjihəm nonenətə evtнала. Mänvert nonenətə vołtəj jugke pərnəne?

9.	2×6	$12 : 6$	3×6	$18 : 6$
10.	$6 : 3+9$	$9 : 3+17$	$(9+9) : 6$	
	$15 : 3+6$	$12 : 6+12$	$(8+7) : 3$	
	$18 : 3+7$	$18 : 6+16$	$(4+8) : 6$	
	$12 : 3+8$	$15 : 3+15$	$(20-2) : 3$	

11. Kolmьn metrən leinə mögksьs 12 mařk. Vustьs vjal 1 metra. Mänvert pukves mögksьs tenk.

12. 20 romə listəm kurьn 3 evtнаlsəm tetrətket. Kudtjen 2 list. Mänvert romə listə vьjke jugke tetrətkenə?

Juekəd vədə evtнаlsəm vuze.

1. Kiz ciertəm el di log ənma jugke jorupəst cifrət.

2. Gimnastikəst euəneləhtьs 20 pərnətə euəne ləhtma jugke poaltline? Mänvert lij pərnətə euəne ləhtma jugke poaltline?

3. 15 lein metrəst kurəs 5 evtнаlsəm viercət. Mänvert leine vьjke jugke viercət?

4. Evt viercət ļaj 12 kilogrammə javə, numrьn viercət ļaj 8 kilogrammə. Teina javin postəs 5 evtнаlsəm leipəst. Mänvert javə vьkij jugke leipe?

5.	$10 : 5+18$	$(11+9) : 5$	$20 : (16-11)$
	$20 : 5+7$	$(17-7) : 5$	$15 : (12-7)$
	$15 : 5+9$	$(7+8) : 5$	$10 : (19-14)$

Juekäd 7-ä, 8-ä 9-ä di 10-ä evtñalsäm vuze.

1. 14 leipkuške pejes evtñala 7-tä judt. Mänvert lij leipkuške jugke judtäst?

2. 16 nijpe pejes evtñala kavc toala. Mänvert lij nijpe jugke tuej alñ?

3. 18 kilogrammæ sahrätæ pejes evtñala 9 pomäviercñatæ. Mänvert lij sahrätæ jugke pomäviercñast?

4. 20 pomæ listæ pejes evtñala 10 kirjihäm pomäviercñatæ. Mänvert lij pomælistæ jugke pomäviercñast?

5.	2×7	2×8	2×9	2×10
	$14 : 7$	$16 : 8$	$18 : 9$	$20 : 10$

6. 7-tä lein metræst mogksæs 14 maške. Mæn kolsa lij 1 metra.

7. 20 puala niedtæs evtñala avc pajtænæ di vjal kudtjin 2 puala. Jenaga puala niedtæs jugke pajtænæ?

8. 17 metræst stragjæst jedtæs evt metra. Majñmus jugkes kavc evtñala kušk. Mæn kuka lij jugke kušk?

9. Gruppa logkin opruvjin læhkñ ehtñ urokæst 20 kirjihäm pomäviercñatæ. Nump gruppa kieñm opruvjetæ læhkñ 14 kirjihäm pomäviercñatæ.

Kompa gruppa lægkæ væhtæmp?

10. 10 parñatæ ja 6 nijpe esthæs evtñala 8 tuej tueka. Mänvert parñatæ aräv jugke tuej tueken?

11. Ehtñ karæt ostæst lij 8 litrætæ kerasinatæ, a numpin lij 6 litrætæ. Puk volæs kerasina evtvert 7 lampænæ. Mänvert kerasinatæ volæs jugke lampñæ?

12.	$2 \times (20 - 12)$	$2 \times (20 - 11)$	$2 \times (3 + 7)$
	$16 : (11 - 9)$	$18 : (15 - 13)$	$20 : (20 - 18)$
	$16 : (12 - 4)$	$18 : (15 - 6)$	$20 : (16 - 6)$

13.	$(5 + 9) : 7$	$18 : (12 - 3)$	$(20 - 6) : 7$
	$(17 + 1) : 9$	$20 : (7 + 3)$	$(19 - 1) : 9$
	$(9 + 7) : 8$	$14 : (11 - 4)$	$(6 + 14) : 10$
	$(12 + 8) : 10$	$16 : (15 - 7)$	$(15 + 1) : 8$

Cifra nump logæst.

1. Mañtæ evtæ tenken vuaj pejed nædt stæ væjtæ 10 kopej-kætæ? 12 kopejkætæ? 15 k-tæ? 16 k-te? 18 k-tæ? 20 k-tæ?

2. Ciert 12 jorupæ poaltline, evtñala jugke tægk læheñ poaltline. Koht vuaj læhkæd tæna?

3. 14 tavñtætæ peje kiemæ jugkæ eugkænæ. Mänvert eugkætæ bædasov? Vjal peje kuvtæ tavtaj jugke eugkænæ. Mänvert eugkænæ bædasov?

4. Peje 15 kuvkænæ poaltline kolmæ kuvkænæ jugke poaltline estraje. Mänvert jænæ poaltline? Peje teis kuvkænæ vädæ kuvikæ poaltline. Mänvert jænæ poaltline?

5. 16 parñatæ bædt einelæhtæd poaltline, evtvert jugke poaltline. Mänvert parñatæ bædæ jugke poaltline?

6. Ciert 18 jorupæ poaltline di evtvert puk poaltline. Juřt jugkenalsäm juřkæt koht kirjihæd tæna zadaæ.

7. 20 rik sagketæ bædt pejed evtvert jugke eugkænæ. Mänvert vuaj valtæd eugkænæ?

8. Koht vuaj pejed 20 opruvæji parñajt poaltline evtvert?

9.	$12 : 2$	$12 : 6$	$12 : 3$	$12 : 4$
	2×6	6×2	3×4	4×3

10.	$15 : 3$	$15 : 5$	$16 : 2$	$16 : 4$	$16 : 8$
	3×5	5×3	2×8	4×4	8×2

11.	$18 : 2$	$18 : 3$	$18 : 6$	$18 : 9$
	2×9	3×6	6×3	9×2

12.	$20 : 2$	$20 : 4$	$20 : 5$	$20 : 10$
	2×10	4×5	5×4	10×2

KICMUS MI EVTÆĹ, LOGKJUVÆ.

1.	$12 : 4$	$15 : 5$	$18 : 3$	$16 : 4$	$20 : 4$
	$14 : 7$	$18 : 2$	$16 : 8$	$15 : 3$	$18 : 6$
	$20 : 5$	$12 : 6$	$20 : 10$	$18 : 9$	$12 : 3$

2. 18 rik sagkin parñæ pejin evt vuikuglenk di 4 evtñalsäm kolmuglenkæt. Vuikuglenk guæjka væjki 6 rik sagketæ. Mänvert rik sagketæ væjki jugke kolmuglenkæ?

VƏSMUS €UDT.

Logmus i kirjihimus nomrət.

1. Vozeht menə 1 log, 2 log, 3 log, di evdəs log 10 loge raja.

Cifra 20 lij **kuht logk**, cifra 30 lij **kolm logk**, cifra 40 lij **neļ logk** di nədt evdəs.

Logk loge peje evt eudə. Cifra 100 lij eudt.

2. Vozeht kolm logk di kieəm. Cifra 37 lij kolm logk kieəm. Vozeht di cieļk: vədt logk kudt; neļ logk kolm; aħc logk aħc; logk loge.

3. Log eudə rik sagke. Kudə evt log korhənyne, a jərsəy rik sagket kort evtsaje logə rik sagke. Pej ɛne piala tablica el kudant cifra, a velkes piala pej njaljant cifra. Log kirjihine cifra tablica el. Pej tən cifra rik sagken. Kirjihit sinət teit cifrət.

Log cifra	Logə raja cifra

Log cifra kirjihov ɛine piala,

a logə raja kirjihov velkes piala.

4. Peje jugkənalsəm cifrət tablica el, logə peje ɛine piala, a logə raja peje velkes piala. Kirjihit i log. Pej cifrət rik sagken.

5. Cifra kok arəv logəst kirjihov nədt: **ɛine piala kirjihov loge, velkes pial kirjihov pərjorup cifra.**

Cifra 20, 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90 i 100, teit cifra **koheəvon omp log cifra.**

6. Log cifrət: 16, 25, 46, 50, 74, 86, 90, 100.

7. Kirjihit cifrət: kuht logk kieəm; kolm logk kudt; neļ logk kolm; kudt logk; kiz logk.

8. Mənvərt lij kopejkətə məkəst? Mənvərt lij vuervətə məkəst?

9. Mənvərt lij kopejkətə vədtən vuervəst? Kiemidtə vuervəst? Kudtən vuervəst di aħsən kopejkəst? Nelin vuervəst di vidtən kopejkəst?

10. Mənvərt lij vuervətə di jenaga lij logə raja cifrən: 38, 42, 57, 64, 80, 96, 50, 75?

11. Kirjihit, mənvərt lij opnuvətə tinə gruppəst, mənvərt lij listə tənə knigəst, mənvərt lij egke tonə atəə.

Lazehəmus di kiepnəmus omp loge.

1. Sovhosəst rovhosəv 50 olmolmnətə di 30 nəzan. Mənvərt lij rovhosiolmnətə sovhosəst?

2. Opnuvəji peje vuardemkassaja 4 vuervətə di 10 kopejkətə. Mənvərt tenke sost lij vuardəmkassəst?

3. Kolhosolmənə ɛntə kooperativə pudcu tulet 40 məkə di pudcu vənə 50 məkə. Valtma tenkin 70 məkə onə uastmusə. Mənvərt sost vjal tenke kudtəy?

4. Eudtən tulest 30 [aj sur tule, 40 [aj luhpel tule, di məkəms lijən kədt tuļ. Mənvərt [aj kədt tule?

5.	10 + 10	50 + 10	90 + 10	40 + 50
	20 + 10	60 + 10	20 + 40	70 + 20
	30 + 10	70 + 10	30 + 50	30 + 60
	40 + 10	80 + 10	60 + 20	80 + 20

6.	100 - 10	60 - 10	20 - 10	90 - 30
	90 - 10	50 - 10	50 - 30	100 - 40
	80 - 10	40 - 10	100 - 60	70 - 50
	70 - 10	30 - 10	70 - 40	100 - 70

7.	40 + 60	100 - 80	20 + 30	90 - 50
	30 + 40	90 - 60	30 + 70	100 - 70
	60 + 30	80 - 20	60 + 40	90 - 20
	20 + 50	60 - 40	70 + 30	80 - 30

8. Судтнн пудсн 50 алт, 20 лухлетн, ди вјал аннм пудсн. Мннwert лнј пуквес аннм пуззн?

9. Ентнн маннст кооперативст лјј 50 елен, нумрнн маннст вјал ласнн 20 елен. Мннwert еленн снтнј кооперативст?

10. Ланест 3 кооперативн вулхнс 90 јампретн. Ент кооператив војтнј 20 јампретн, нумп војтнј 30 јампретн. Мннwert војтнј јампретн куалмант кооператив?

$$\begin{array}{ll} 11. & (10+30)-(60-50) & (90-30)+(70-50) \\ & (60+20)-(10+40) & (10+70)-(100-60) \\ & (90-70)+(100-60) & (60-20)+(70-40) \end{array}$$

$$\begin{array}{ll} 12. & (20+60)-(90-50) & (50-40)+(90-80) \\ & (100-30)-(60-30) & (30+60)-(50+20) \\ & (70-60)+(80-40) & (30+40)-(60-20) \end{array}$$

13. Скола вулхнс 2 кушк помеleinн. Ентнн кушкест лнј 40 метретн, а нумрнн кушкест лнј 20 метретн. Скола фарткенннн влкнј 50 метретн. Мннwert помелeinн кудтнј?

14. Скола војтнј внсмусн 60 килограммн внне да вјал 40 килограммн. Парна роуьн 70 килограммн. Мннwert вјал внннн кудтнј?

$$\begin{array}{lll} 15. & 60+20-40 & 20+70-60 & 80+20-50 \\ & 20+80-30 & 100-60+50 & 90-60+70 \\ & 100-40+20 & 50+20+30 & 30+50-20 \end{array}$$

$$\begin{array}{lll} 16. & 50-? = 30 & ?-40 = 60 & ?+70 = 100 \\ & 40+? = 90 & 80-? = 20 & ?-20 = 70 \\ & 30+? = 70 & 70-? = 30 & ?-40 = 50 \end{array}$$

$$\begin{array}{lll} 17. & ?+40 = 90 & 60+? = 90 & 20+? = 60 \\ & ?-20 = 80 & 70-? = 50 & ?-60 = 30 \\ & ?-50 = 40 & 100-? = 60 & ?-40 = 40 \end{array}$$

18. Вуепснј пдтнј класн 60 тетраткетн вуик еохкас ди 40 тетраткетн снјим еалмас. Вуепснј ентн парнн 80 тетраткетн. Мннwert тетраткетн кудтнј?

Јенамп але ванамп тнн wert.

1. Ровхознј фабрикет ровхос пеивст 80 метретн leinн. Внјмлнс ровхознј ровхос јенамп 10 метретн пеивст мнн tagke олмнне. Мннwert leinн ровхос пеивст внјмлнс ровхознј?

2. Ент кујслн артеј суелд 90 куј пујхн, нумп артеј суелд 20 куј пујхн ванамп. Мннwert куј пујхн суелд нумп артеј?

3. Ент тorsk слн ентн 50 литретн куј вује, нумп слн ентн ванамп 20 литретн. Мннwert литретн вује ентн нумп слн?

4. Ент рait пдтнј 70 viercн јавн, нумп рait пдтнј 20 viercн јенамп мнн нумп рait. Мннwert viercн пдтнј куалмант рait?

5. Кооператив вулгеht колхосн 50 sur пујхн, а uc пујхннн 10 пујхнннн ванамп, мнн sur пујхн. Мннwert uc пујхнннн вулгеht кооператив?

6. Кооперативст лнј 80 јампретн; кемнитн 20 вуерт ванамп мнн јампретн; латке 10 вуерт ванамп мнн кемнитн. Мннwert лнј кооперативст латке?

7. Окфврпарна кореьн aeroplнн dit внсмусн 12 марке да вјал 8 марк. Pioneer кореьн 10 марке јенамп мнн окфврпарна. Мннwert тенке кореьн pioneer?

8. Внне volmsьн val ент колхос ентн 20 ravosket а нумп колхос 10 ravosketн јенамп мнн внсмус колхос. Мннwert ravosketн антнв куhtн колхоз?

КИЕМУС МИ ЕВТН, LOGKJUVN.

$$\begin{array}{llll} 1. & 60+20 & 80-50 & 10+50 & 60-50 \\ & 70+30 & 90-40 & 20+70 & 70-40 \\ & 20+60 & 70-30 & 30+40 & 90-70 \\ & 40+50 & 100-60 & 50+30 & 100-80 \end{array}$$

2. Парна tuejsнн 30 внснннн ди 40 кiehкрнсн; 20 sirнннн снј кудтнн изидн, а kok кудтннн снј loьнн uc парннјт. Мннwert sirнннн парна loьнн uc парннјт?

Jenəlazhəmus di juekmus omp logət.

I.

1. Kolhosə kirjihovə 5 olmnətə. Sinən 4 olmnətə moksən kolhos pəj logə mərke, a eht olmənə movsə 20 mərķ. Mənvərt pukvəs tenke moksən od kolhosolmu?

2. 40 vuerv koaznətə di 50 puitə koaznətə korəs evtsajə logə koazaj evt korləkə. Mənvərt korləkə vəjtə?

3. 10×2 10×5 10×8 $(10 \times 9) - (10 \times 4)$
 10×3 10×6 10×9 $(10 \times 8) - (10 \times 5)$
 10×4 10×7 10×10 $(10 \times 7) - (10 \times 3)$

4. $20 : 10$ $50 : 10$ $80 : 10$ $(60 : 10) + (70 : 10)$
 $30 : 10$ $60 : 10$ $90 : 10$ $(90 : 10) + (40 : 10)$
 $40 : 10$ $70 : 10$ $100 : 10$ $(70 : 10) + (50 : 10)$

5. Pesəst lij arv 30 mərķ. Vustən 2 pes di mərķə patronət. Mənvərt vəjtə vuastmus?

6. Rovhozejolməst vuardəm kassəst lij 40 mərķ. Jugke manəst son maks logə mərķe. Pəjəl jengbən manəst kuakan sost vuardəm kassəst 100 mərķ?

7. $(30+20) : 10$ $(40+50) : 10$ $(100-20) : 10$
 $(50+30) : 10$ $(70+30) : 10$ $(90-40) : 10$
 $(20+40) : 10$ $(80-20) : 10$ $(70-30) : 10$
 $(40+60) : 10$ $(100-30) : 10$ $(100-60) : 10$

8. $(40+30) : 10$ $(90-20) : 10$ $(80-50) : 10$
 $(70+20) : 10$ $(80-30) : 10$ $(90-50) : 10$
 $(30+60) : 10$ $(60-20) : 10$ $(100-70) : 10$
 $(20+50) : 10$ $(90-30) : 10$ $(70-20) : 10$

II.

1. Pioner koreə Mopra guəjka 4 tenkaj vədə kopejkaj, 3 tenkaj kudtə logə kopejkaj di numpnalsəm tenkeguim koreə 2 mərķ. Mənvərt son koreə pukvəs tenke?

2. 100 kilogrammə mijnit pəjəs pujhə kudtə logə kilogrammə jugke pujhə. Mənvərt pujhə vədtə ļaj?

3. 20×2 30×2 $40 : 20$ $60 : 30$
 20×3 30×3 $60 : 20$ $90 : 30$
 20×4 40×2 $80 : 20$ $80 : 40$
 20×5 50×2 $100 : 20$ $100 : 50$

4. $(70+10) : 20$ $(40+20) : 30$ $(100-10) : 30$
 $(50+40) : 30$ $(30+30) : 20$ $(80-20) : 30$
 $(80+20) : 50$ $(50+30) : 20$ $(100-20) : 40$
 $(60+20) : 40$ $(30+70) : 20$ $(70-10) : 20$

5. Vustəs 3 kilogrammə sənit kolmə logə kopejkaj; entes 1 mərķ. Mənvərt vojtən antmusə?

6. Ornuvjest vuardəm kassəst lev 4 tenk kudtə logə kopejkaj. Sonə vuervin movsə vuardəm kassə logk kopejkətə jenamp. Mənvərt tenke movsə vuervin vuardəm kassə?

7. Migkes 90 kuaznətə korma korləkguim. Ehtes korləkəst 10 kuaznətə di majpmus korləkən kudtə logə kuaznətə. Mənvərt korləkətə migkes?

III.

1. 40 kilogrammə kosktəs nəkstə di 50 kilogrammə suevtə aħsən evtnalsəm olgən. Mənvərt lij kuļ jugkə olgəst?

2. 80 kule pəjəs kuhtən 4 kemne entvert. 3 kemnin porbəs. Mənvərt pukvəs kule porbəs?

3. $30 : 3$ $70 : 7$ $40 : 2$ $80 : 4$
 $40 : 4$ $80 : 8$ $60 : 2$ $90 : 3$
 $50 : 5$ $90 : 9$ $60 : 3$ $100 : 2$
 $60 : 6$ $100 : 10$ $80 : 2$ $100 : 5$

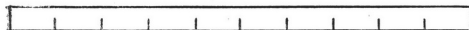
4. $(20+20) : 4$ $(40+50) : 3$ $(70+30) : 2$
 $(40+30) : 7$ $(50+30) : 4$ $(80-20) : 3$
 $(30+50) : 8$ $(100-40) : 2$ $(70-30) : 2$
 $(60+30) : 9$ $(90-10) : 2$ $(20+80) : 5$

5. 3 evtnalsəm eugkəst lev 90 kilogrammə kule. A kuhtən eugkəst kuļ migkes. Mənvərt migkes kule?

6. Kuļsəli kolhosəst kuļsəjətə lij 70 olmnətə, a kuļsəldəjə di kuļealəjə di kuļtojtəjə logk olmnətə jenamp. Sij rotkən 4 brigadənə evtvert. Mənvərt lij olmnətə brigadən?

7. $80:(14-6)$ $50:(12-7)$ $(10+40):5$
 $60:(11-5)$ $40:(20-16)$ $(80-50):3$
 $90:(16-7)$ $30:(15-12)$ $(100-20):8$
 $70:(15-8)$ $100:(2+8)$ $(30+70):10$
8. $90:(11-8)$ $(80-20):2$ $(60+40):5$
 $80:(13-9)$ $(90-50):2$ $(10+70):4$
 $60:(10-7)$ $(70+20):3$ $(50+10):2$
 $100:(14-9)$ $(100-20):2$ $(10+90):2$

MERDƏMUS DƏSƏMETRƏN DI SANTIMETRƏN.

Dəsəmetr.

1. Ciertməst dəsəmetr jugkmə santimetrə el. Mənvərt lij santimetrətə ehtən dəsəmetrəst? Ciert mogka dəsəmetr tetratkənə.

Ehtən dəsəmetrəst lij 10 santimetrətə.

2. Mənvərt santimetrətə lij kudtən dəsəmetrəst? Kiemidtə dəsəmetrəst? Kolmən dəsəmetrəst? Vədtən dəsəmetrəst? Logkin dəsəmetrəst?

3. Mənvərt dəsəmetrətə vuaj pejed nelenlogkin santimetrəst? 70-in santimetrəst 90-in santimetrəst? 100-in santimetrəst?

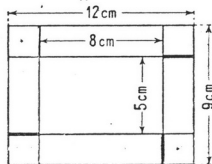
Ehtən metrəst lij 10 dəsəmetrətə. Ehtən metrəst lij 100 santimetrətə.

4. Merəd kuke di komtkə tuele, skamje, euahpəs luvtə. Kirjiht, mənvərt səntəj dəsəmetrətə di santimetrətə.

5. Kie mitəmijl mən ala vədt elevədtə tuelest juket, elevədt ehken vuəla. Merəd dəsəmetrən.

6. Kie mitəmijl di mərə merəd komtkə di elevədtə uks, ehkan, kjuvken.

7. Pier roməvaje mijlt eugkene kəs romgəst. Ləgk ciertət kəs ciertə mijlt. Sojləd kəs romə di rəmeht eugkene.

euk vəjmus.

ZADƏƏ ƏSƏ MİLT.

1. Kie eas vozehemus ciertəm el. Koht arəv strelka? Mən sij vuezhələv? Mənvərt lij eas vozehemusən cifrətə? Mənvərt man easə, sur strelka pər man di tənəə saja poad?

2. Ejenpejvəst vəjtəp mij kesk ej vəj. Log eas vozehemusə mijlt, mənvərt lij easə man kuhtəmpfogant easəst ejest kəkə peiv rəja. Mənvərt lij easə manə kəkə peiv vəlest kəkə ej rəja. Mənvərt easə lij pərən ejenpeivəst?

3. **Ejenpeivəst lij 24 easə.** Fəbrikan kapitalist lanin rovhuzəj pərnə tovji rovhosəv 6 easəst incə 5 easə rəja jeknənə. Mənvərt easə sij rovhosəv peivəst?

4. Oktəbr revolucija rəja fəbrikan rovhuzəj rovhosəv 6 easəst incə 6 eas rəja jeknənə. Mənvərt easə rovhosən tənə rovhuzəj?

5. Sovet vəjtəst rovhuzəj rovhosəv 7 easəst incə 3-t eas rəja pejva. Ehtən easəst votat pormə. Mənvərt easə ađt rovhosən rovhuzəj?

6. Mənvərt easə mənəj 9-ən easəst incə 3 eas rəja peivas? 11 easəst incə 7 eas rəja jeknənə? 6 easəst jeknə 5 eas rəja incənə?

7. **Manəst lij 30 ejenpeiven.** Kuhtəm vəj ojkə 6-nt məjest di jeskin kuntmin 8-nt junest. Mənvərt peivə kuhtən alt?

8. **Manəst lij 5-ə kudəpejvinkətə.** Mərə tajv vəle vuərgməs, opruvmuz skoləst manjov 2 man di 4 kudəpejvink. Mənvərt mənəj kudəpejvinkətə?

9. **Manəst lij 4 kieəmpəjvinkətə.** Kədt kuşəlmus lij pielemp manə $(1\frac{1}{2})$. Mənvərt lanə rovhuzəm kieəmpəivə?

Numpsimus.

1. Pioner gruppə lij 5-ən kuskest logə pionerə jugke kuskest. Da vjal gruppəst lij evtə surmus jugke kuskest di eht lij surmus sin əln pukə. Mənvərt lij pukves olmnətə pioner gruppəst?

2. Ehtын viercəst ļaj 50 kilogramm javə, a numrьn ļaj 30. Nļaljant vuez puk javən migkes. Mənvert kilogrammə javə migkes?

3. Eht tetratka liķ arv 40 kopeķkətə. Eht karandas liķ arv 5 kopeķkətə. Oŗnuvəķi log, stə sost tiutov tenk vuəstəd 2 tetraķ di 4 karandaz. Mənvert liķ sost tenķ?

4. Jugķe kuahķa eļļmeŗstma vədт 10 santimetrətə konknetə. Mənvert santimetrətə konknetə kudtaj 1-ьn metrəst, jesli kuarəd kuahķət kudə eļļmeŗstma?

5. Evt eltimeə mənəv 4 ləvd kuke jugķe ləvt vədə dəcь-metrətə. Mənvert metrətə ləvtə valķ kolm mogķa eltiat?

6.	70:(11—4)	(30+70):10	100:(30+20)
	50:(20—15)	(40+50):9	80:(10+30)
	80:(14—6)	(90—10):8	90:(70—40)

KIEMUS MI EVTƏĻ LOGKJUVƏ.

1.	10×4	60:10	20×4	80:20	40:4
	10×7	80:10	30×3	90:30	60:3
	10×5	90:10	40×2	100:50	100:5

2. Ēurķəne kuke liķ 80 santimetrətə, pьlis nel saķe evt-nala. Mən kuka lev jugķe kušķ?

Lazehəmus di ķiernəmus manhanəne pəķeļ log.

I.

1. Min skolast lev 22 niķtə, parnətə ķieəm olmnətə jenamp. Mənvert skolast lev pukves parnətə?

2. Vajvas olməst ļaj 34 sur puazə di 5 luhpel. Mənvert pukves puazə liķ vajvas olməst?

3. Ehtын skolast vėjtь demonstracija gueķķa 1 peiv maje 37 parnətə, a numrьn skolast 6 parnətə jenamp. Mənvert parnətə vėjtь numrьn skolast?

4. Skolast ļaj 20 parnətə. Lasьn vļal 5 parnətə di 3 niķtə. Mənvert liķ aķt pukves parnətə skolast?

5.	30+5	50+9	47—7	34—4
	40+7	80+2	75—5	56—6
	20+3	60+4	28—8	82—2
	70+8	90+6	91—1	69—9

6.	4+2	82+5	95+3	53+4
	54+2	41+7	64+4	31+6
	3+5	25+4	76+2	72+7
	63+5	36+3	44+5	83+6

7.	5—3	78—6	88—5	28—3
	25—3	37—5	46—4	85—5
	9—4	54—2	69—3	99—7
	59—4	49—6	97—2	67—4

Vəsmus gruppəst liķ 38 parnətə, numrьn gruppəst 6 parnətə vuanamp, mən vəsmusьn, di kvalmant 4 parnətə jenamp mən numrьn. Mənvert liķ kvalmant gruppəst parnətə?

9. Kolhosə ķirjiovən 82 vajvsətə, keskrajhķeljetə 7 olmnətə vuanamp. Mənvert ķirjiovən keskrajhķeljetə kolhosə?

II.

1. Vanznən rupsis armija olmu: 25 olmnətə peseguim di 20 olmnətə peseha. Mənvert vanznən rupsis armija olmnətə?

2. Eht mjehķla koŗtə 47 vuervətə, nump 40 vuervətə, kooperativə antьn 70 vuervən kuaznətə. Mənvert kuaznətə siķ kudtaj?

3.	25+70	65—40	45+30	92—30
	32+40	72—30	17+60	34—20
	63+20	86—20	84+10	87—50
	46+50	94—50	24+70	56—40

4.	53+30	32—10	57+40	96—60
	38+60	46—30	68+20	67—40
	24+70	78—50	19+80	73—20
	76+10	96—70	46+50	64—50

5. Kooperativəst entes rimņ kuazəst 30 marķ, a ķietķ kuazəst entes 15 marķe kolśə. Mənvert entes pukves tenķ?

6. Kooperativā vāsmusā vālkās 30 sur paļtāt da vjal 18 paļtāt. Tein paļtan migkes 28 paļtāt. Mānvert paļtāt kuditāj?

7. Tujpārtāst lāhkes vāsmusā 40 jamprātā da vjal 54 jamprātā. Kooperativā vulkes 64 jamprātā. Mānvert jamprātā kuditāj tujpārtāst?

8.	30+53	45—15	10+35	92—62
	60+38	42—12	60+27	64—24
	80+14	76—36	30+59	23—13
9.	20+75	81—51	70+18	59—39
	60+15	73—43	50+17	84—34
	40+54	96—86	80+13	46—16
10.	70+21	47—27	40+25	67—27
	50+48	85—35	20+68	99—69
	80+17	68—28	50+46	78—48

III

1. Tujpārt dit vustās kās pomgāt 25 kopejkānē, roajnma pomgātē 24 kopejkānē, di ņamhām eazē 20 kopejkānē. Mānvert onā tenke?

2. 1 maj pejvāst vāsmus gruppāst entes premija 14 pārnā, nump gruppāst entes premija 12 pārnā, di kualmant gruppāst entes premija 13 pārnā. Mānvert pukves pārnātē entes premija?

3.	36+21	48—16	51+34	95—81
	17+42	56—32	65+23	47—25
	54+15	67—43	13+82	76—23
	62+16	25—14	46+41	59—27
4.	23+65	38—23	71+24	49—36
	34+42	46—35	25+52	78—54
	43+55	29—13	12+86	97—83
	65+33	57—42	14+73	39—16

5. Kolm rupsisarmija olmāt entes ņaskām guejka 36 pātronā. Eht rupsisarmija olmāne ņaskeht 10 pātronā, nump—11 pātronā, kualmant—12 pātronā. Mānvert pātronā sije kuditāj vjal?

6. ņaskām vuerpām vāļ eht ņaskeji voļtāj 38 pājknātē, nump

ņaskeji—11 pājknātē jenāmp, mān vāsmus. Kualmant ņaskeji—15 pājknātē vuanāmp, mān nump. Mānvert pājknātē voļtāj kualmant ņaskeji?

7.	68+10—12	52+35—70	67—40+32
	24+30—33	33+54—40	91—30+26
	45+40—62	15+62—50	85—50+43
	38+50—25	19+60—42	96—70+51
8.	49+30—53	24+40—43	23+52—42
	38+50—25	19+60—45	42+36—56
	17+70—44	58+20—37	71+17—35
	79+10—67	69+20—18	14+45—26

9. Kolmān pūazrenjen pudten kopēnātmusā 98 olmnātē, kuhtān pūazrenjen kolmlogē olmnātē di kualmant pūazrenjen mājms olmnātē. Mānvert olmnātē pudten kualmant pūazrenjen?

10. Kuhtān pūjčāst lij 68 jamprātē eazē kues voļtās ehtān pūjčāst 16 jamprātē eazē, a numpān pūjčāst voļtās 12 jamprātē, kuhtān pūjčāst kuditāj eazē evtālā di evtvert. Mānvert lij ađt eazē jugke pūjčāst?

11.	27+20—15	25+13—20	53—30+16
	62+10—12	52+45—70	67—40+12
	24+40—33	32+54—20	94—30+24
12.	45+30—65	13+64—50	86—50+23
	49+30—53	24+40—43	23+52—40
	38+50—25	19+60—42	42+36—60

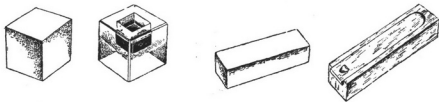
13. Ehtān kolhosāst lij 36 vajmlās rovhozjetā, a numpān kolhosāst 3 olmnātē jenāmp. Mānvert lij pukves vajmlās rovhozjetā kuhtān kolhosāst?

14. Sānms evt soajma vāļkij 28 kilogrammā sunā, a eānms nump soajma vāļkij 4 kilogrammā sunā vānāmp. Mānvert kilogrammā sunā vāļkij 2 soajma?

15.	68—(22+23)	96—(48—25)	78—33
	77—(14+31)	78—(29—15)	66—24
	89—(12+24)	49—(38—17)	87—52

16. 98—(32+25) 67—(89—65) 75—31
 56—(22+13) 86—(78—54) 98—63
 69—(31+15) 98—(67—45) 59—35

KUB. CURKƏNE. PƏRJORUPLYS (PAL)

Куб.

Суркəне.

1. Kiz ciertəm el. Velsəht pəz izant di ciejk, mi lij kubnala ja curkənala.

2. Pəst euvjest kirjihəm roajneaz ostja kubnala. Vaļt koras rik sagk euegka di peje siz euvji di koməht koma, di vėjt euvje toameə.

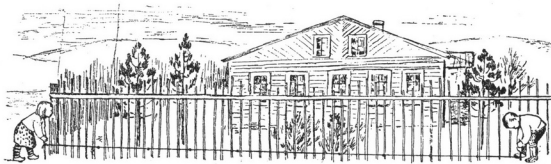

Пəрјоруплс (pal).

3. Pəst euvjest mənvert pəzjoruplēsə palə. Ləgk sinən polə. Roajn sinət kues euvji kosk.

4. Korəə jugkenalsəm rojkət kubnala, curkəne nala, pal nala. Peje kieəm guejka.

MERDƏMUS.

1. Ciertəm el parna ait merədəv kuke merdəm nuren.

Ləhkə mogka nur kuvkevədtə 10 metrətə. Merdəkə kuvkəvədtə, skola pərtjert ehtən uglest nump ugļ raja.

Log, mənvert vuəzə pejuvənt mernur kukeyədə skola jertə milt di mənvert vjal metrətə pude merdəd. Log kuke skola pərt.

2. Kuke olkən belt mernur pejovənt 6 vərə di vjal pudə merdəd 5 metrətə. Mən kuka lij olkən belt?

3. Kuke parnə sirəm saj lij 46 metrətə. Mənvert vərə vėjt kuke mernur di mənvert metrətə vjal kudtəj?

4. Velsəht vьshəmə miļt kuke skola pərtə. Kihēel tən kesk merdəmus.

5. Velsəht vьshəmə miļt pərtəst euehk raja tən kesk. Kihēel tən kesk merdəmus.

KICMUS MI EVTƏĻ LOGKJUVƏ.

1.	42 + 3	40 + 39	69 — 4	85 — 35
	84 + 5	30 + 67	38 — 7	79 — 59
	52 + 20	53 + 14	56 — 30	96 — 23
	37 + 60	27 + 32	94 — 70	87 — 45

2. Ehtən kolhosəst lajnəs kirjihovən 32 kolhosolmnətə, a numpen kolhosəst 5 kolhosolmnətə jenamp. Mənvert pukves kolhosolmnətə kirjihovən lajnə.

Numpsimus.

1. Parnə sirəm sajest lev 38 parnətə di 30 niјtnətə. Sinən 26 parnətə vьjkin ekskursia. Mənvert parnətə kudtəj parnə sirəm sajest?

2. Guljetmus vaļ parnə euənelen 17 saja poaltline kudtə olməj. Mənvert parnətə vėjtə guljetəd?

3. Kuhtən kes tetratkən voļtən kiēmə listə pomgət jugkjeneə di kolmən siegəs tetratkən voļtən nele listə jugkjeneə. Mənvert list vьjke pukves tetratkən?

4. Neljet nortət kiashə lev kolmə jirke di kudə nortət kiashə lev nele jirke. Mənvert lij puazə kiashə pukves nortən?

5. Kooperativə vьļkhes 3 kusķ rupsis leinət kolmlögə metraj jugke kušķest. Kahcənlogke metrəst kurəs flagət, a vjal maņma leinəst kurəs znamjat. Mənvert metrətə vьjke znamjat?

6. Porəmpərtəst peivəst onəs 48 kušķe sahar, 30 kušķe pijes porma, a maņņmus ehtən parnət kuvtə kušķe jugkjeneə. Mənvert parnətə voļtən sahar?

7. Kolm nortā el pejes nele viercā siblhāsā jugke nortā el. 10 viercā pāhtes kooperatīvā, a majņmus vėgkes puaz penem saje. Mānvert viercā vėgkes puaz penem saje?

8. Eht skola voļtā 26 knigatā, a nump skola voļtā nel knigā vanamp. Mānvert knigatā voļtān kuhts skola.

9. Ehtn vajvsāst ļaj puazā 50 vuejvā, numpn ļaj 30 vuejvā di kualmant ļaj 20 vuejvā. Pieļ vert tālainā pudcyn ļaj aļtā. Mānvert ļaj sinān aļtā?

10. Eht pārnāne tāvāht 11 ripėevkāt, a nump pārnāne tāvāht kuht ripėevknētā jenamp. Mānvert ripėevknētā tāvān kuht pārnā?

11. Mjehcla migej 3 pāldes tuljet 50-ā mārke jugke tul. Valtma tenken son onāj 95 mārke vuastmusā. Mānvert sost tenkā kuhtā?

12. Eudcāst ļij 50 anām puazā, 30 aļtā di 20 luehplātā. Piele euazā ļij kihēma veterinarān. Mānvert puazā ļij kihēma veterinarān?

13. Evt soajma vėļki nurā 22 metrātā, a nump soajma vėļki nel metrānēā jenamp. Mānvert nurā vėļki 2 soajmā?

14. Harvān sogkās 35 kilogrammā luz di 14 kilogrammā nėgkis. Sogkma kulest entys kooperatīvā 42 kilogrammā. Mānvert kilogrammā vjal kuhtāj kule?

15. Kolhosāst ļaj 14 kommunistā di 11 komsomolā. Vāsmus mājest partie kirjihovān vjal 12 puermus: vajmlās rovhozjetā, a komsomolā—10. Mānvert ļij aļt partija elen di komsomol elen kolhosāst?

16.	60+20—30	20+? =50	60—? =20
	90—40+20	30+? =70	80—? =60
	80+20—60	?+40=90	?—30=40
	70—30+50	?+50=80	?—50=30

17.	20×4—30	80 : 2+50	(20+70) : 3
	30×3—50	60 : 3+70	(80—60)×5
	40×2—60	100 : 2+50	(50+30) : 4
	50×2—70	90 : 3+40	(60+40) : 5

18.	45+23—17	68—23+34	52+37—44
	22+37—15	56—34+45	25+33—16
	46—24+14	24+54—36	34+45—37
	58—25+32	49—27+43	42+26—35

19.	41+27—18	24+35—13	89—24—33
	59—25+34	43+46—54	78—31—25
	79—47+26	67—26+38	99—47—22
	35—12+41	56—25+47	86—21—35

20.	98—(13+22)	23+(87—45)	87—(54—12)
	88—(15+31)	34+(96—56)	68—(76—32)
	76—(21+15)	22+(78—34)	76—(67—42)
	99—(32+26)	43+(89—35)	97—(84—54)

Mi lij knigašt.

VƏSMUS LOGK.

Jenə. Eht. Kuht. Kolm. Neļ. Vədt. Log loge raja. Kvadrat. Listə
Vuikuglenk. Kolmuglenk. Jorup. Pieļ jorup. Lazehəmus di
kiepnəmus evtə. Lazehəmus di kiepnəmus kudtə. Lazehəmus
di kiepnəmus kolmə. Lazehəmus di kiepnəmus nele. Lazehəmus
di kiepnəmus vədə. Tenk. Lazehəmus di kiepnəmus kudtə,
kiemə, kavcə di evcə. Vuik ja mohķ euhķ. Merdəmus metrən.
Vəsmus logəst mantə lev cifra. Numpsimus 3—25

CIFRATIHTMUS, LAZEHƏMUS DI KIEPNƏMUS 20 RAJA.

Logk i kirjihəmus cifrət. Lazehəmus di kiepnəmus mənhanə
pəjeļ logk cifrət. Zadaea kuht valtmusəst. Vistəmus. Lazehəmus
di kiepnəmus mənəmne pəjeļ logk cifrət. Merdəmus
litrən. Numpsimus 26—35

JENƏLAZEHƏMUS DI JUEKMUS 20 RAJA.

Vajtəd kuvtə. Juekəd kuvtə. Vajtəd kolmə. Jueked kolmə.
Vajtəd nele. Juekəd nele. Vajtəd vədə. Juekəd vədə. Vajtəd
kudə, 7-ə, 8-ə, 9-ə, 10-ə. Juekəd kudə, 7-ə, 8-ə, 9-ə, 10-ə. Pieļ.
Njaljant vuez. Juekəd kudt saje evtнала. Juekəd nel evtnalsəm
vuzet. Juekəd 3-ə i 6-ə evtnalsəm vuze. Juekəd 5-ə evtnalsəm
vuze. Juekəd 7-ə, 8-ə, 9-ə, 10-ə evtnalsəm vuze. Cifra nump
logəst. 36—47

VƏSMUS CUDT.

Logmus i kirjihimus nomrət. Lazehəmus di kiepnəmus omp
loge. Jenamp ale vanamp tən vert. Jenəlazehəmus di juekmus
omp logət. Merdəmus dəsьmetrən di santimetrən. Zadaea
easə miļt. Numpsimus. Lazehəmus di kiepnəmus manhanəne
pəjeļ logə. Kub. Cirkəne. Pəŗjorupļs. Merdəmus. Numpsimus 48—63

Ответственный редактор А. В. Алмазова.
Технический редактор Р. А. Пок.
Уздозники: З. М. Ковдийан, Е. И. Чарушич, А. Н. Яковсон.
Книга слана в набор 23.1-34 г. Подписана к печати 2.1V-34 г.
У—13. Учпедгиз 4286/Л. Ленинград № 2694. Зак. № 301.
Формат бумаги 62x94₁₆ см. Тираж 1000 экз.
Изд. листов 4. Бум. листов 2. (87.296 тил. зн. в 1 бум. листе).
Бумага флат-ван, глазированная, № 2, 62x94. Впещерской ф-ки.
Типография „Коминтери“ и школа ФЗУ им. КИМга. Ленинград, Красная, 1.